

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XVI. évfolyam 1. szám

BUDAPEST

2007. január-február

*Igazi böjt:
magunk
„megrövidítésével”
mások megsegítése*

Jugoszláviai Ref. Valláskönyv

**Hogyan készül
lapunk?**
(4. oldal)

Marosi József
(7. oldal)

**A presbíter
könyvespolcára**
(15. oldal)

Születésnap köszöntő

Egyházunkban a 2007-es esztendő a közösség éve. Az egyház, a gyülekezetek élete közösségeket formáló, megtartó helyszínei életünknek. Arra törekszünk, hogy ezek a közösségeink megerősödjenek és sokak számára kínáljanak lehetőséget a mindenkori emberi küzdelmekben a megmaradásra. A Presbíter című lap az elmúlt másfél évtizedben sokat tett azért, hogy emberi történeteivel, komoly írásaival, beszámolóival, híreivel a gyülekezetek, presbíterek között kiépüljön, vagy éppen megmaradjon a kapcsolat, erősödjön a közösség. Külön figyelmet szentelt az újság annak, hogy ezt a közösséget a határon túli egyháztestek között is ápolni segítsen. Természetesen elsősorban a presbítereknek szólnak az írások, azzal a szándékkal, hogy éppen ők segítsék a gyülekezetek kis körein keresztül ápolni közösségeink életét, hiszen az Istennel való közösségünk is itt realizálódik.

15 éves a Presbíter. A születésnap köszöntő mindig alkalom arra, hogy az ünnepeltnek hosszú, Istentől áldott életet kívánjunk. Amikor születésnapot ünneplünk, egyszerűen azt igyekszünk elmondani az ünnepeltnek: milyen jó, milyen fontos a számunkra csak az, hogy van, hogy velünk van. Most így szeretnénk boldog születésnapot kívánni az újságnak és mindazoknak a szolgatársaknak, akik szeretetből, elkötelezettségből készítik elő, szerkesztik most már 15 éve az újraindult lapot: a presbítereknek, a presbíterekért, közösségeinkért.

Dr. Bölskei Gusztáv püspök
A MRE Zsinatának lelkési elnöke

Még nem köszöntem meg

*Még nem köszöntem meg Neked
a sebeket, a kékeket,
a belső részekig ható
próbákat itt, az elhaló
sóhajokat, az éjeket,
még nem köszöntem meg Neked.*

*De lassan érti már a hit
formáltatásom titkait.
Már lassan, lassan felfogom,
milyen hála van okom
próbáidért, bár fájva fáj,
s nyomot hagy bennem mindahány.*

*Kerülni őket hasztalan,
s a nehezüik még hátra van.
Tudom: még nem kész gyermeked,
URAM, és TE is szenveded
fájdalmaim, hogy értsem ezt:
micsoda áldás – a keresz!*

Füle Lajos

„Lehetőségeink és kötelességeink almafáit ültetgetjük...”

– Számainkat lapozgatom –

Ülök a Presbíteri Szövetség irodájában, és csodálom a munkatársaim által kialakított szép és okos rendet. Ennek most egyik kézzel fogható áldása és ajándéka, hogy percekben belül a kezembe vehetem Presbíter című lapunk tizenöt évnyi termésének három művesen szép kötetben megőrzött anyagát.

Úgy gondoltam, mielőtt bármit is írnék, illendő dolog átlapoznom a köteteket és kicsit alaposabban visszapillantanom a megtett útra. Néhány órát szántam erre a tisztességbeli kötelességemre. S aztán mi történt? Már két napon és majdnem két éjszakán át lapozom, olvasom a köteteket, minden korábbi elgondolt, szorongató programot félretéve. Úgy érzem magam, mint a példázatbeli férfiú, aki csak éppen kiment egy szántóföldre, s aztán ott megdöbbenésére elrejtett kincset találva, megvette az egész szántóföldet (Mt 13).

Mennyi élő igei üzenet, bizonyágtétel, ezernyi, szíveket megérintő és magatartást formáló konferenciái híradás, tanulásra serkentő megszólítás és szerveződé! Hány, egyházi közösségünk és népünk számára is példát, indítást adó korábban munkálkodó személyiség és életút! Mennyi mennyei látás, melynek hiányában a nép elvadul! Milyen pontos célmegjelölések és milyen hiteles elhívott alapítók, előjárók s önkéntes munkások egész sora!

A régi vendéglátós szemével csodálom ezt a gazdag „svédasztalt”, s rajta a lelki, szellemi teríték választható falatait, mellyel időről időre táplálkozhattak a kereső és olvasó testvérek.

A kincs felfedezésének az öröme talán elfogadható, de nem illetlen mégis a „magunk” lapjáról ilyen vallomáson nyilatkozni? A szerkesztő bizottság, a felelős szerkesztő, a szerzők ezt így bizonyára nem tehetnék, és nem is tennék, de úgy érzem én megtehetem, mert semmi részem nem volt ennek a növekvő, ízes gyümölcsöket hozó fának az ültetésében, gondozásában, csupán több ezer olvasóval együtt haszonélvezője és csodálója lehettem és lettem Isten munkájának és hűséges, talentumos munkásainak.

Lehet, hogy ti is így érzitek ezt Testvéreim, s azért biztatlak is – ha eddig nem tettétek volna – szedjétek össze a polcon, szekrény aljában elfekvő lapjaitokat, s ha már több éve járátjátok vagy kapjátok ezt az újságot, köttessétek be ti is azokat, és hozzátok el egyszer, hogy a még élő alapítók, szerkesztők és munkatársak kézjegyükkel dedikálják néktek és Szeretteiteknek ezt az élő örökséget. Most pedig jöjjetek, lapozgassunk és adjunk hálát együtt a megtett útért és az áldások sokaságáért!

Bizonyára Titeket is meglep, hogy 15 év milyen gyorsan elszállt. Felőtt egy ifjú nemzedék, kiknek a mi életünk küzdelmei, harcai és fáradozásai, s a politikai, társadalmi helyzet, melyben ezek végbementek, éppen úgy történelem, mint a 48-as szabadságharc vagy a kiegyezés kora. Közben eltűnt egy egész hosszú, sok-nemzedékes technikai korszak is, és a békét és háborút is évszázadon át szolgáló Remington írógépek is a múzeumba kerültek, míg nagy fiaitok és kicsi unokáitok a computeren dolgoznak vagy játszanak.

De eltűnt egy magát az örökkévalóságig tervező birodalom és ideológia is, bár levegőjét, gondolkodást és magatartást torzító hatásait egész nemzeti közösségünk még ki tudja meddig szenvedti és hordozza.

Négy világi és három egyházi választás és több presbiteri tisztújítás között, nem könnyű utakon – és saját erőtlenségeinktől és vétkeinktől sem mentesen – Isten kegyelme és hatalma mégis életre hívott egy már soha nem remélt oktatási és szociális intézményrendszert, sőt belmissziói szervezetek egész sorát, míg egyéni és történelmi szétszakított kapcsolataink egymásra találását is munkálta. A pénz és a hatalom karmolásai nem csak távolról lettek ismertté, de uniós új helyzetünkben, globális hullámvérések között, egyházunk eddig következetesen félretaszított állapota után, történelmi útjának és nagyságrendjének megfelelő megbecsülést kapott Európában és a Világszervezetben. Isten nagy elvárásaival egyetemben kaptuk ezt, hogy ne szégyelljük a Krisztus evangéliumát a szalonok és luxustermek, liberális közösségek világában sem, hiszen atyáink a gulág táborában sem szégyelltek. Sőt né féljük a hitvallásos harcoktól sem, ha atyáink és testvéreink korábban Nyugat-Európa légereiben is letették szabadságukat és életüket az evangélium tisztaságáért. (A Német Hitvalló Egyház küzdelme a II. Világháborúban.)

Ebben a sokszor fájoan oda-vissza is történő folyamatban talán Titeket is meglep és megörvendeztet Testvéreim, hogy ezek a lapszámok mennyi maradandó igei értékrendet, látás-, és szándékbeli stabilitást tükröznek. Az igei rovat a sarokkövét képezi ennek a megújulást munkáló szent állandóságnak. A reformátoraink és századokat meghatározó teológusaink megnyilatkozásai és üzenetei éppen úgy ehhez a sarokkőhöz kapcsolódnak, mint az egyszerű, hűséges testvéreink szép bizonyosságai vagy konferenciáinkon kimunkált állásfoglalásaink.

Közegyházi életünk, nemzetközi szervezeteink születési, világtalálkozóink nagy ívei ugyanúgy tükröződnek a Presbiter lapjain, mint a legkisebb gyülekezeti találkozók. De a beszámolók soha nem maradnak meg az információ szintjén, hanem mindig arra kérdeznak és mutatnak rá, hogy az események mennyire vi-

szik előre és vállalják fel az evangélium megtérést munkáló, újjászülő, megszentelő üzenetét, s ebben a folyamatban vagy küzdelemben hogyan vesz részt – hitben nyert tudatossággal – presbiteri világunk.

A Presbiteri Szövetség és a lap nyilván elválaszthatatlanok egymástól. Akik a 15 évben előttünk jártak, s akik Isten kegyelméből ma is velünk vannak, intenek, bátorítanak, s fogják a kezünket, s akik ma a munka terhét hordozzák, számomra úgy lettek ajándékká és példává, hogy láttam, csontjaikba rekesztett tűz az evangélium, s mindent meg akarnak tenni azért, hogy a legkisebb faluban élő testvérünket is – a maga helyi szolgálata betöltése közben – Isten országa távlatával, horizontjával ajándékozzák meg és segítsék eljutni arra az Úrtól kapott pozíciójára, melyet egész presbiter-zsinati rendszerünk is tükrözni kíván, s melyet Péter levele így fogalmaz meg: „Ti pedig választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak a hatalmas dolgait, aki a sötétségből az Ő csodálatos világosságára hívott el titeket” (1Péter 2,9).

Szükséges és méltó is lenne, hogy alapító elnökök, főtítkárok, ügyvezető elnök testvéreink maradandóan szép és igei megnyilatkozásaiából idézzünk most, de nem léphetjük még inkább át a kért határokat. Azért „hiszem”, mindenki megérti, hogy csupán felelős szerkesztőnk és tisztelt feleségének áldozatos munkájából és elkötelezettségéből idézünk néhány sort, melyet a 10. évfordulóra fogalmaztak meg, s mely híven tükrözi mind az indulás szerkesztési elveit, és minden felelős személy, írás hitvallását is a mai napi gyakorlatig: „Minden közlésünkkel segíteni kívánjuk a missziót, az evangélium terjedését, gazdagítani igyekszünk presbiteraink hitét, erősíteni református hittudatát, pozitív élet-szemléletét, egészséges hazaszeretetét, evangéliumi értékrendjét. Határokon átnyúló, kárpát-medencei nagy református családként hívjuk őket az Ige asztalához, hogy mennyi kenyerrel tápláljuk népünket életre, kegyetlen világunkban az irtalmasság (ellen)kultúrájának a vállalására és megélésére buzdítjuk őket. A lap gondos szerkesztésével, formai megjelenítésével, képeivel és grafikáival őrizzük magyar reformátuságunk nemesen egyszerű ízléskultúráját. Keressük és elősegítjük a nemzedékek közötti párbeszédet, de a vezetők és vezetettek, a lelkesi és presbiteri hivatást gyakorlók közötti testvéri párbeszédet is.” (Békefy Lajos, 2001. március-április)

Az idézet utolsó mondata az a hídív, mely két irányból, de egy tervrajz alapján épülve zárul minden elméleti és gyakorlati írás szándéka és elkötelezettsége szerint, s melyben nemcsak járható utak formálódnak, de imádkozó kezek és testvéri szívek is megtalálják egymást a lelkipásztor és a presbiter kapcsolatában, s melynek igei arany szabálya ez: „Egymást különbnek tartván...”

A lapozgatásnak végére kell jutnunk, s megköszönjük veletek együtt a szerzőknek is írásaikat, s melyek közül – az igazság és szeretet megsértése nélkül – csak a témája folytán merünk most egyet kiemelni (és akár külön kiadásra is ajánlani), mely az üdv-történet minden értelmet meghaladó ívét formálja, s melyen az egyik pillértől a másikig Isten szentségének, kegyelmének és örök tanács-végzésének a lámpásai ragyognak, melyeket mi annyiszor el akartunk oltani: „Izrael és Ekklesia”.

Itt van minden titok, minden reménység elrejtve, s ennek igei értéséből származhat minden erő egyházunk, népünk megerősödésére, gyógyulására és Isten Országára épülésére nézve, míg a Messiás, az Úr Jézus Krisztus várásában – Lutherrel szólva – lehetőségeink és kötelességeink almafáit ültetgetjük.

Dr. h.c. Szabó Dániel

A Magyar Református Presbiteri Szövetség elnöke

Az Ige körül Év végi (eleji) számadás

Tágabb családjunk minden évben, karácsony táján egy délutánra összejön. Tettük ezt sokáig a szülői háznál, amíg ők köztünk voltak, de a jó hagyomány megmaradt távozásuk után is. Ilyenkor Isten Igéjével kezdjük az együttléteket, aztán a beszéd témája szétfut sokfelé. Idén a 78. Zsoltár adta meg a beszélgetés alaphangját. Azzal a céllal adom most közre, hogy bátorítsalak, kedves presbíter társaim, hogy ebben a széteső, elvilágiasodó társadalmunkban tartsátok fontosnak a családi szálakat, és ne szégyelljétek Isten Igéjét, ha összejöttök!

Kedves Ünneplő Rokonság!

Ez a családi közös karácsony mindig egy év végi számadás is. Visszatekintünk az elmúlóban lévő évre, és sorra vesszük eseményeit: örömeinket – és ha voltak – nehézségeinket is. A 78. zsoltárból felolvasott rész most magaslatra állít minket, és onnan nem csak egy évet, de több évezrednyi távlatot tudunk áttekinteni – méghozzá egy (sajnos) szokatlan nézőpontból: Isten felől nézve. Ugyanis, az ember életének ösztönösen önmaga, az ÉN áll a középpontjában. Ezt körülveszi a közvetlen család: a házastárs és a gyerekek, majd a nagyobb család következik (itt jöttök ti, testvérek és leszármazottaitok), aztán a tágabb közösségek, melyekhez így-úgy kötődünk, s a sor végén, a legkülső körön – ha egyáltalán – halványan az Isten. Az Ő szempontjai már igazán nem is esnek a latba.

Akkor, amikor sok minden inog, az Istentől elidegenült társadalom erkölcsi kapaszkodói erőtlennek bizonyulnak. Amikor következmények nélkül lehet lopni, hazudni, amikor az önző erőszak dicsőség, és a gyengeség szégyen – akkor az a bizonyos ÉN nagyon kicsinek, és kiszolgáltatottnak, elvesztettnek érzi magát, és ebből gyakran vagy az agresszióba, vagy a depresszióba menekül.

Ászáf nem! Évezredekkel áttekintve hirdeti, hogy van ennek a világnak Ura, aki nem

csak *intelmeket és tanítást* ad azoknak, akik figyelnek rá, de ők megláthatják az *ÚR dicső tetteit, erejét, és csodáit* is! Egy, a történelmen áthúzódó fonálra fűzi fel életünket. Voltak (vannak) szüleink, és nekik is voltak szüleik egészen vissza az ősatyáig – s bár voltak küzdelmek minden generáció életében, de itt vagyunk, élünk, feladataink vannak, amelyek egy magasabb nézőpontból Isten világtörténelmet formáló tervének válnak részeivé.

Vegyük tehát észre Isten nagy tetteit, s köztük a legnagyobbat – így, karácsony táján különösen is – hogy *úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök életet legyen!*

A zsoltárosnak azonban van itt még egy fontos tanítása: az *ÚR dicső tetteit, erejét, és csodáit* látni nem magánügy. Az egyén érvényesülését, érdekét, élvezeteit fókuszpontba állító világunkban különösen is fontos üzenete a tanító-költeménynek, hogy *amiket hallottunk és tudunk, mert őseink elbeszéltek nekünk, nem titkoljuk el fiaink elöl, elbeszéljük a jövő nemzedéknek... Tudja meg ezt a jövő nemzedék a születendő fiak és ha felnőnek, beszéljék el fiaiknak, hogy Istenbe ves-*

sék bizalmukat; ne felejtsek el Isten nagy tetteit, és tartsák meg parancsolatait.

Azt kívánom – kedves szülők és nagyszülők, egész jelenlévő rokonság –, hogy tudjátok úgy szemlélni az életetek minden eseményét, hogy meglássátok benne az *ÚR dicső tetteit, erejét, és csodáit*, és vegyétek komolyan, hogy Istentől kapott megtisztelő feladatunk, hogy mindezt *elbeszéljük a jövő nemzedéknek is!*

* Ászáf tanítókölteménye.

Figyelj, népem, tanításomra, fordítsátok felém fületeket, amikor beszélek! Mert példázatra nyitom számat, ősrégi titkokat akarok hirdetni. Amiket hallottunk és tudunk, mert őseink elbeszéltek nekünk, nem titkoljuk el fiaink elöl, elbeszéljük a jövő nemzedéknek: az ÚR dicső tetteit és erejét, csodáit, amelyeket véghez vitt.

Intelmeket írt Jákob elé, tanítást adott Izraelnek, és megparancsolta őseinknek, hogy adják azokat tovább utódaiknak.

Tudja meg ezt a jövő nemzedék, a születendő fiak, és ha felnőnek, beszéljék el fiaiknak, hogy Istenbe vessék bizalmukat; ne felejtsek el Isten nagy tetteit, és tartsák meg parancsolatait. Ne legyenek olyanok, mint őseik, a dacos és lázadó nemzedék, az állhatatlan szívű nemzedék, amelynek lelke nem maradt hű Istenhez. (Zsolt. 78,1-8)

Dr. Viczián Miklós

VÉLEMÉNYEM SZERINT

„EFFATA!” – Nyílj meg!

Az idei Ökumenikus Imahét vezérlő gondolata engem szíven ütött, s feltételezem, hogy sok más keresztyén, keresztyén testvért is e hazában!

Az elmúlt évtizedekben elszoktam, elszoktunk attól, hogy környezetünkben bizonyosságot tegyünk, hogy kéretlenül is előhozzuk az Ige mondanivalóját az ateista, világi gondolkodással. Nem mintha letagadtam volna a hitemet, de általában csak akkor vallottam meg, ha rákérdeztek. Annál inkább, mert amíg (megtérésem után egy ideig) bizonyosságot tettem, sokan szektásnak tartottak. (Nem volt ugyanis jellemző, hogy egy református Jézus Krisztust, meg újjászületést emlegetsem!)

Passzív magatartásom mulasztásos bűnére az is rádöbentett mostanában, hogy egyre-másra mennek el minden élőknél útján volt munkatársaim, régi ismerőseim; olyanok, akikkel sok időt töltöttem együtt, sokat beszélgettem is, de nem figyelmeztet-

tettem őket arra, hogy Isten nélkül élve elveszettek, s hogy a Jézus Krisztusban való hit által örök életet nyerhetnének... És ebben a mulasztásban az a legrosszabb, hogy nemcsak addig tartott, ameddig a pártállam nyomása ránk nehezedett! Már közel két évtizede ez megszűnt, de már megszoktam a passzivitást, a hallgatást, illetve azt, hogy csak a gyülekezetben vagy a családban beszéljek hitbeli dolgokról, s csak egy-két világi barát esetében léptem túl ezen... Pedig tán nem lett volna hiábavaló a bizonyágtétel jó szándékú, de Isten, s egyház közeléből évtizedek alatt elsodródott emberek körében!

Számomra – s úgy vélem, más idős keresztyén emberek számára is – most a 12. órában hangzik az Úr figyelmeztetése: tegyünk bizonyosságot megismert Megváltónkról, az üdvösség útjáról, különben atyánkfiai vérét Isten rajtunk kéri számon (Ez. 3,20).

Kövespataki László

Hogyan készül lapunk?

Sokan kérdeztek már rá, hogy hogyan is készül a Presbiter? Ezúttal igyekszünk röviden választ adni erre a kérdésre.

Az első lépést természetesen a cikkek írói teszik meg, amikor írásaikat papírra vetik. A szerkesztés azonban azzal indul meg, hogy összeül a bizottság, és összeállítja azokat a cikkeket, amelyek a legközelebbi számban megjelennek. Ez nem könnyű feladat. Különösen akkor, ha a cikk tartalma ugyan nagyon jó, építő, de terjedelme igen nagy. Ismerve az újságolvasók szokásait, amelyeket bizonyára befolyásolnak a világi újságok, híradások, azok a cikkek nem kívánatosak, amelyek hosszabbak, mint egy-másfél oldal. Kérjük is tehát cikkíróinkat, hogy ezt vegyék figyelembe. Ha mégis ennél hosszabb az

írásuk, és tartalmát a bizottság jónak ítéli, akkor esetleg a cikket két részben közli a lap. Nem nagyon előnyös, hisz a lapunk átlagosan kéthavonként jelenik meg, és addigra bizony az olvasók egy részénél az első rész már feledésbe megy, és az is lehet, hogy az előző szám elkallódott. Ennél hosszabb írást a szerkesztő bizottság még akkor sem tud elfogadni, ha annak tartalmát megfelelőnek tartja. Meg kell jegyeznünk, hogy tartalmi okokból nem is nagyon szokott a szerkesztő bizottság cikket elutasítani, legfeljebb él azzal a lehetőséggel, amit az impresszum is tartalmaz, hogy a szerkesztőség nem, vagy nem mindenben ért egyet a cikkben foglaltakkal.

A szerkesztő bizottság, és különösen a felelős szerkesztő igen nagy gondja, hogy nagyon kevés a beküldött fénykép. Márpedig manapság, a vizualitás korában, az olvasók igénylik a képeket is, másrészt meg a betűtenger elriasztja az olvasót. (Ezért fontos a megfelelő tördelés is.) Ezt részben a felelős szerkesztő, részben a nyomdában végzi *Heckmann Tamás*. Sokan nem is gondolják, hogy egy lapnak nemcsak jónak, hanem szépnek is kell lenni. Ezt mi, olvasók sokszor olyan természetesnek tartjuk, hogy észre sem vesszük.

Ma, amikor a digitális fényképezés már szinte természetes, igazán nem lenne nehéz, ha a cikkírók fényképet is küldenének. Ha a fénykép nem digitálisan, hanem papírképen jut el hozzánk, mindig nagyon

örül a szerkesztő bizottság. Célszerű, ha a gondolatokat, bizonyágtételeket tartalmazó cikkeket is megtörjük valamilyen szép ábrával. Nagyon örülnénk, ha lenne olvasóink között olyan, aki ilyen szép és egy-

szerű ábrákat, jelképeket rajzolna, és azt elküldené a szerkesztőknek. Amint a cikkíróknak nem tudunk semmilyen honoráriumot fizetni, úgy, sajnos, az ilyen ábrákért sem tudunk szerzői jogdíjat fizetni.

Ezzel a szerkesztőbizottság munkája véget ér, de nem így a felelős szerkesztőé. (A szerkesztő bizottság tagjai: *Hegy-Füstös István, Kövespataki László, Mikó László, Mucsi András, dr. Papp Vilmos, Pintér Mihály, dr. Ritoók Zsigmond, dr. Viczián Miklós*, akik közül hárman lelképásztorok, a többiek presbiterek. A felelős szerkesztő *dr. Békefy Lajos*.) Ezért a munkáért sem fizet a Szövetség semmit a tagoknak.

A felelős szerkesztő a nyomdával együtt megtervezi és kialakítja a lap képét, szerkezetét, a színes oldalakon a színezéseket. Ez bizony nem kis munka. A felelős szerkesztő nem kevés idejét veszi igénybe, legtöbbször éjszakáját, mivel hogy ő főállásában börtönlelkész.

És itt már belép a nyomda munkája. Az eddig Százszorszép Kiadó-

nak és Nyomdának, újabban Új-Berea Kiadónak és Nyomdának a feladata a lap elkészítése és a Szövetség irodájába való leszállítása. A nyomdával és vezetőjével, *Vas Ágotával* igen jó a kapcsolatunk, amit az is bizonyít, hogy már közel egy évtizede itt készül a lapunk.

Már előre tudja Szövetségünk titkára, *Váczi Gábor*, hogy mikor érkezik a lap 3800 példányban, ami 38 csomagot jelent. Addigra már készen vannak a címkék (az ún. etikettek), amelyeket ő nyomtat ki egy igen elnyújt nyomtatón. Mozgósítja azokat a kedves asszony testvéreket a külső józsefvárosi egyházközségből, akik már évek óta részt vesznek a lap postázásában. De általában ebben mindenki, aki él és mozog a szövetség irodájában, részt vesz. Egyszer hadd

álljon itt a nevük: *Hajdú Ildikó* (ő ugyan éppen „belső” józsefvárosi), *Juhász Lászlóné, Malek Magdolna, Mikó László* (missziói titkár), *Murnyák Lászlóné, Pál Gézané, Szálai Jánosné és Ventura Eduárdné* (a Szövetség pénztárosa).

Nem könnyű feladat ez, hisz 561 címre egytől 40-ig terjedő példányszámban kell az újságot becsomagolni. Megvannak a csomagolás szabályai: hány újságot lehet csak szalaggal átkötni, hány példányt kell újságpapírba csomagolni, és hány példányt vastagabb csomagoló papírba.

(Folytatás az 5. oldalon)

(Folytatás a 4. oldalról)

Figyelni kell arra, hogy ha több példány megy, nem kell-e vajon egyes előfizetők nevét ráírni. A kötegeket persze el kell látni a címkékkal. Utána következik a különböző szempontú szétválogatás: melyik gyülekezet jön az újságért, és melyiket kell postázni. Következik a postázandó küldemények szétválogatása: melyik megy külföldre, melyik marad itthon. Végül jön a belföldi küldemények súly szerinti szétválogatása, hisz a postaköltség a súlytól függ. Közben még a Szövetség bélyegzőjével is el kell látni a csomagokat. Ezt a munkát Váczi Gábor végzi és a küldeményekről jegyzéket készít. Ő viszi el a postára is a küldeményeket, ha van rá lehetőség, Mikó László vagy Ventura Eduárdné segít benne. Ezután kerül az újság a kedves olvasóhoz.

Van azonban még egy igen fontos feladat: az előfizetések nyilvántartása. Ezt a munkát Váczi Gábor és Ventura Eduárdné (Erzsike) végzi, hisz ez teremti meg az anyagi lehetőségét annak, hogy az újság elkészülhessen. Nem olyan egyszerű ez sem. Nincs hét, hogy valaki ne mondaná le, fizetné elő az újságot, gyülekezetek változtatják a példányszámot. Bizony néha vannak tévedések, de alig. Ilyen kis hibaszázalékkal végezni ezt a munkát csak azok tudják, akik nem pénzért, hanem szívből, Istennek való szolgálatból végzik ezt a munkát. Illesse köszönet mindazokat, akik az újság elkészültét segítik a szerkesztő bizottság munkájától az előfizetések nyilvántartásáig.

–k –l

Prédikál az ibolya (II.)

„Aki a Felségesnek rejtekében lakozik,
a Mindenhatónak árnyékában nyugszik az.” (Zsolt 91,1)

Ezek után érkezünk meg Csehországba Iglau nevű városba. Ott egy katonai kaszárnyába helyeztek el. Végre fedél volt a fejünk felett. Rongyainkból kivetkőzve, német katonai egyenruhát kaptunk, némi silány élelmet. Itt elkezdődött majd egy hónapos légiós katonai kiképzésünk, fegyverekkel. Rettenetes volt. A kiképzés végeztével beszedték a fegyvereket és zárt vagonokban vittek Nyugat felé. Valószínű a nyugati frontra. Mivel már ott is összeomlott minden, nem tudtuk, mi a cél. Az időpont 1945 április eleje lehetett. Szép napos idő volt. A terep helyszíne: a Cseh-Morva medence. Robogott a vonat Nyugat felé, ismeretlen céllal. Közben már hallottunk repülőgépeket, majd rövidesen fegyverropogást. A vadászrepülők támadták meg a vonatot mélyrepüléssel. Kilőtték a mozdonyt. A gőz sisteregve elszállt. A vonat megállt. A repülők több hullámban végigpásztázták a vagonokat. Mi közvetlen a mozdony után voltunk. Elkezdődött a halál orgiája. Halálhörgés, sírlom, jajveszékés. A mellettem ülő Kerekgyártó Gábor barátom mellbe kapott egy gépágyú lövedéket. Azonnal meghalt. Kaphattam volna én is. Bartal Jancsi barátunk fél lábbal ugrott le a vagonból, mert a bal lába egy ínszalagon lógott. És így tovább. Leírhatatlan szörnyűségek. Menekült, ki merre látott. A vasút mellett egy lucerna föld volt. A repülők kegyetlenek voltak. Végigsorozták még a menekülőket is. A nagy rohanás után én egy akácok melletti gödörben találtam menedéket. Rövidesen halálos csend ült a völgyre. Itt jön képbe az én IBOLYÁM története.

Nagy Géza, Tata

Diakóniai Konferencia – Mocsá

A Tatai Egymázmegyei Diakóniai Konferenciát Mocsán tartották meg. A gyülekezet nagy vendégszeretetről tett tanúbizonyságot. Köszönettel tartozunk érte. Nagyon kedvesen, nagy szeretettel fogadtak minden vendéget. Az ajándékul készített gyönyörű kézi hímezésű könyvjelzők arról tanúskodtak, hogy már hetekkel előbb elkezdődött a készülődés. A gyülekezet és lelkipásztora láthatóan nagy lelkesedéssel és színvonalasan szervezte meg a konferenciát, annak ellenére, hogy az eredetileg meghívott előadók váratlanul közbejött elfoglaltságuk miatt nem tudták vállalni az elővetelt. Végül is más előadókkal, ügyes szervezéssel, megvalósult az alkalom, Istennek legyen hála érte.

Már napokkal a konferencia előtt nagy volt a várakozás bennem, mivel a téma közel áll hozzám és régen volt már lehetőségem ilyen jellegű alkalmon részt venni. Nyitott szívvel és lélekkel érkeztem, úgy, ahogy az egyik előadó szájából is elhangzott: „ünneplőbe öltöztettem a szívemet”.

Az ígéhirdetés szolgálatát Máté László esperes látta el. A hirdett Ige: Mt. 25,31-45. Szívemhez szólt a prédikáció és megerősödött bennem, hogy a diakónia nem más, mint a Mennyei Atya iránti engedelmisség, amely valójában a szeretet megélése. Atyánk valamennyi ember számára megadja a lehetőséget,

hogy diakóniát gyakoroljon a felebarátjával szemben, akinek szenvedéseiben magát Jézus Krisztust kellene meglátnia. Jaj annak, aki elszalasztja, és nem veszi észre a lehetőséget. „Mert az ítélet irgalmatlan ahhoz, aki nem cselekedett irgalmasságot.” (Jak 2,13a)

Megható volt a dunaalmási Szeretetház gondozottainak szolgálata, akik azt a példát mutatták meg számunkra, hogyan kellene nekünk „egészségeseknek”, hozzájuk hasonlóan, őszinte szívvel, gyermeki egyszerűséggel magasztalni az Istent.

Az előadások, a konferencia témájának megfelelően, a diakóniáról szóltak. Az előadók többsége inkább általánosságban beszélt, nem valami tanulságos, konkrét tapasztalatot mondott el. A mai napig nem tudom, hogy melyik idők otthonát képviselte az az úr, aki ugyan kitűnő prédikátor, de az intézményről, ahol szolgálatát végzi, semmit sem tudtunk meg. Örültem ezért annak, hogy gyülekezetekben dolgozó hivatásos diakónusok is tartanak előadást. Vártam, hogy majd kiscsoportokban is beszélgethünk velük, és gyakorlatban szerzett tapasztalataikat is megosztják velünk, esetleg kérdéseket is tehetünk fel. Erre sajnos nem került sor. Köztudott, nagyon kevés olyan református gyülekezet van, ahol főállású dia-

kónust tudnak alkalmazni, ezért hasznos lett volna a velük való személyes beszélgetés. A mi egyházunkban elsősorban az intézményes diakóniának van hagyománya. Ott természetesebb, hogy diakónusok szolgálnak. Mindkét fiatal testvér bizonyágtevése azt fejezte ki, hogy ugyan nem könnyű szolgálatot kaptak Istentől, de ők ezt örömmel végzik, mert számukra ennek a szolgálatnak a lehetősége, valóban Isten ajándéka. Milyen jó lenne, ha több, Isten által elhívott diakónus vállalná a szolgálatot a gyülekezeteinkben, akár önkéntesként is (ők vannak többségben). Mekkora terhet vennének le a lelkészek válláról. Ahogy az a férfi diakónus szájából elhangzott, nem vetélytársa a lelkipásztornak, hanem segítője, barátja, lelki testvére. Teljes mértékben egyetérttek velem.

Azt sajnos nem tudtuk meg a konferencián, hogy a lelkészeink hogy állnak ehhez a kérdéshez, mert ők többségükben távolmaradtak. Természetesen néhányuk képviselte magát, de ők meg a szeretetvendégségen különültek el a nyájtól.

„Nincs olyan helyzet az életben, amikor fel lennénk mentve a szolgálat alól.”

Proklné Sömjén Mária

Tatabánya-Óvárosi Református Egyház
önkéntes diakónus és presbiter

A harang

Ha megszólal, édesanyám hangja cseng fülemben, aki arra tanított bennünket, négy fiú gyermekét, hogy azt mondjuk, „Istenem, segíts meg bennünket”. Ezt gyermekeimnek én is átadtam kiskorukban.

De a harangszónak más üzenete is van. Hívja a gyülekezeteket templomukba, az Ige hallgatására. Temetésre hív. Ilyenkor szinte másképp zúg, búsan hirdeti a gyászt és a vele járó fájdalmakat. A hívó ember azt is tudja, ha a kisharang kis megszakítással kétszer szól meg, majd mind a kettő egyszerre, akkor nőtestvérünk halt meg. De ha a kisharang háromszor szól meg, és utána mindkét harang egyszerre, akkor férfitestvérünket hívott haza az Úr. Kis falvakban, mint nálunk is Molványban, más üzenete is van. Reggel – hat órára van beállítva az elektromos vezérlés – ébreszti a község lakóit. Délben asztalhoz hív bennünket. Majd este hét órakor imádságra és

nyugovásra inti a hívó embereket. A harang jelzi a bajt is! Riasztja az alvókat, ha tűz van, vagy nagy vihar közeledik. Ilyenkor összevissza szól, azaz „összeverik”. Az Őszövetség idejében a kürtök hívták a gyülekezeteket a megindulásra, az Ige hallgatására. Most a harang, aminek különös hívó hangja van. Mert mindenkit hív, gyermekeket, asszonyokat, férfiakat. Hívja a gyengéket, az erőseket, bánkódókat, örvendezőket.

Végezetül azt vési szívünkbe, hogy felejtjük el mindazt, ami mögöttünk van. S valóban mindnyájan, az egész gyülekezet váljék engedelmessé hallgatójává a harangszónak.

Varjas László
presbiter

Hétköznapi hitvallók (17.)

Sághegyi László, a szombathelyi eklézsia egykori presbitere. Mielőtt ide került volna, a legnagyobb olajipari világcég osztályvezetője volt Budapesten. Feltehetően szép lakása lehetett. Ezért a „munkásosztály ökle” lesújtott rá. Kitelepítették. Lakását pedig a hatalom valamelyik lakója foglalta el. Idővel Szombathelyre kerülhetett. Megengedték neki, hogy egy pincében „lakást” rendezzen be magának és feleségének. Ettől fogva a helybéli gyülekezet oszlopos tagja lett. Nem perlekedett sem Istennel, sem emberrel. Imádkozott és dolgozott.

Mélnök ember lévén, vérében volt a szerelgetés. Elkezdett írógépeket javítani. Majd megalakulván egy erre szakosodott kisipari termelőszövetkezet, ennek tagja lett. Az írógépeknek, pénztárgépeknek az a természete, hogy sorozatosan meghibásodnak. Alkatrész pedig azidőben nem volt kapható. Valaki rájött arra, hogy a behozott gépek jó alkatrészeit ki lehet venni, s beszerelni másokéba. Ezt azon-

ban nem lehet a végtelenségig csinálni. A vezetőség börtönbe került. Újat kellett választani.

A választásra kiszállt a párttitkár, a szakszervezet képviselője, és egy minisztériumi ember. A tagok egyhangúan a közmegebecsülésnek örvendő Sághegyi László presbitert választották meg elnöknek. „Az nem lehet!” – szólalt meg a párttitkár – „Sághegyi elvtárs minden vasárnap a református templomban látható.” „A minisztériumi ismeretlen közbevágot: „Minden vasárnap? – Akkor csakis ő lesz az elnök!” – Így lett Sághegyi László kitelepített presbiter Kisipari Termelőszövetkezeti elnök...

...Néhány hónap alatt három megyében terjedt el annak híre, hogy csak a szombathelyi műhelyben nem lopnak. Néhány év múlva pedig három megye cégeit konkurálták le, és nagy üzemépületet építettek. A dolgozók még Nagypénteken is mehettek templomba...

-p -s

A nagyböjti időszak

Ahogy az ádvent karácsonyra, úgy a nagyböjt húsvét ünnepére készít elő. Nagyböjtnak azért nevezték el, mert az évben voltak kisebb böjtek is: heti böjtnapok, kivált a péntek, továbbá a negyedévenkénti háromnapos böjtek (latinul: *quattuor temporum jejonium*, amit a magyar fül „kántorböjt”-nek értett). Ezt Bod Péter a Zak 8,19-ből eredezteti. – Református hitünk is megtarthatja ezt az elnevezést, hiszen Jézus is ajánl egyéni böjtöt (Mt 6,17; Mk 9,29); Lónyay utcai gimnáziumunknak a „református böjt” volt az egyik anyagi fedezete, amikor is diákok mondtak le a fagyaltról, cselédlányok a moziról stb. az építkezés idején. De tudunk gyülekezeti böjtnapokról is. *Hermányi Dienes József*, nagynevű erdélyi prédikátor 1755-ben az „augusztusi böjtnapon” tartotta leghosszabb prédikációját a Mt 23,37k alapján („Pusztán hagyaték néktek a ti házatok”); e napon majd 100 évvel előbb, 1658-ban *II. Rákóczi György*

szerecséltlen lengyelországi hadjáratát követően, tatár hordák égették föl Nagyenyedet és fél Erdélyt.

Méltó tehát, hogy a Krisztus szenvedéseire való emlékezés időszaka a *nagyböjt* neve viselje. Már a *niceai zsinat* (325) beszél e negyvennapos böjtről (quadagesima). A 40 szimbolikus szám: 40 napig tartott az özönvíz; Mózes 40 napig tartózkodott a Sínai-hegyen; Illés próféta 40 napon át ment a Hórebig; Jónás 40 napos böjtöt hirdetett Ninivének; Jézus maga is 40 napig böjtölt.

Maga az elnevezés nem a lényegre utal, hiszen a böjtölés – régi kegyes korok gyakorlata – „kiment a divatból”. Róma is csak hamvazószerdán és nagypénteken kívánja meg a szigorú böjtöt. (A nagypénteki böjtölést református népünk is megőrizte.) Egyébként már a prófétai igehirdetés rámutatott arra, hogy az Isten kedvelte böjt nem ételekben való válogatás, hanem az irgalmasság gyakorlása (Ézs 58).

A nagyböjti időszak lényege: a megfeszített Úrra való koncentráció, a Kereszt titkának szemlélete, a Krisztus követésében való elmélyülés (Mk 8,34). *Ravasz László* szerint „a quadagesima hetei alatt könnyelműség egyébről beszélni, mint a Jézus passióútjáról; úgy sem lehet arról eleget beszélni” („Ez ama Jézus”, XV. 1). *Homilétikájában* is elmarasztalja azokat az igehirdetőket, akik „a virágvasárnap előtti vasárnapokon nem passiói anyaggal foglalkoznak, hanem idegen szalmát csépelnek” (362. o.). Az is kívánatos, hogy a nagyböjti vasárnapokon főnékként az Úr szenvedéseiről szóló énekeket vegyük sorra (332–346 = új 213–226 és 441–444), mert ha csak – az államilag hétköznapi minősített – nagypénteken vesszük elő őket, feledésbe merülnek. Ugyanakkor énekeltesükkel eleve biztosítjuk az egyházi év ezen szakaszának jellegét.

Szénási Sándor

XX. századi „gályarab”-prédikátorok

Marosi József

(1924-1989)

Az 1956-os tiszta szívű össznépi forradalom szovjet-muszkák általi leverése után becstelen, haszonleső elemek harács-hadjárata indult. Olyan volt ez, mint egykori csatatereken martalócok fosztogatták a halottakat, ragadozó madarak és farkasok emésztették a hősök testét. A kivégzett hősök özvegyeinek még számlát és csekket is küldtek a hóhérektől kifizetésére... – miután állásukból kidobták őket.

Az akkor letartóztatott és nagyrészt megkínzott református lelkészek száma eléri, sőt meg is haladja a hetvenet. Tiszteletet nekik, a túlélőknek, családjuknak, s a mellettük helytálló gyülekezetüknek!

E túlélők egyike volt Marosi József tatabányai második lelkész. Mielőtt hitvalló életsorsát felelevenítjük, hogy igazságosak legyünk, s szelleméhez is hívek maradjunk, idézzük Illyés Gyula híres négysoros „igehirdetését”.

Szörnyű fegyver

Minden ütéssel, átkod

Hiába ellenem,

Szörnyű a fegyverem:

A végén megbocsátok!

Marosi József életének színtere Tata és környéke. Az egykori véres ellenreformáció legvérengzőbb helyszíneinek egyike. Tata-Komárom térsége gályarab-prédikátorok tömegét, s elpusztított református falvak sorát adta. A XX. századi tatai diák nem fejezhette be gimnáziumi tanulmányait a XX. század német-szovjet harcai közepette. (A sorok írójának három hozzátartozóját is innen vitték Komáromba, és lőttek a Dunába német katonák.) 1945 őszén tett ún. hadi érettségét.

S mert gyermekkorától kezdve nem akart más lenni, csak református lelkész, azonnal beiratkozott a Pápai Teológiai Főiskolára. 1945 őszén ő volt az egyetlen hallgató. A felsőbb éveseket szovjet fogságba hurcolták, köztük a későbbi ausztriai református püspököt, dr. Gyenge Imrét, s az egész életére megnyomorított Pataky Dénes pázmándfalui lelkészt. Két professzor nevét példaként kell emlegetni az utókor előtt: Trócsányi Dezső filozófus az egyik, Tóth Lajos biblikus a másik. Az egy szem hall-

gatónak úgy tartották óráikat, mintha teljes lenne a hallgatói létszám...

Tanulmányai végeztével került a későbbi Tatabányára, mely akkor még nem volt „szocialista város”, hanem néhány virágzó település: Felsőgalla, Alsógalla, Bánhida, Tatabánya. Egyházilag még idetartozott Környe és Oroszlány is. Az első lelkész egy, az oroszok elől Erdélyből menekült valaki, aki hol katonatisztnak, hol lelkésznek adta ki magát. Végül is az Állami Egyházügyi Hivatalnak és a politikai rendőrségnek adta el szolgálatait. A tulajdonképeni lelkészi szolgálat Marosi József maradt. Hat iskolában tanított hittant. Valamennyi konfirmandus csoportot ő gondozta. Emellett a kórházi szolgálat is szívügye volt... felnőttek tisztelték, gyermekek rajongtak érte. (Egyikük ma egy tekintélyes egyházmegye esperese.)

A betegek és a gyülekezeti tagok várva várták.

1956. október 23-án nyoma veszett a „nagyfőnöknek”. A lakosság bizalma Marosi Józsefet kérte fel a lelkészi hivatalban a Forradalmi Bizottságban való részvételle. Ennek köszönhető, hogy az akkor már városossá lett Tatabányán semmiféle atrocitás nem történt.

A szabadságharc leverése után már megjelent a „nagyfőnök”. Első dolga az volt, hogy eltávolítsa a második lelkészt. 1957. március 19-én este 8 órakor karhatalmisták lepték el lakását. Házkutatás és elhurcolás. Felesége – akárhogy kutatott utána – semmit nem tudott meg férje hollétéről. Végül is két hét múlva szörnyűséges állapotban hazakerült. Három napon át folyamatosan aludt. (Két héten át nem hagyták aludni.) Két hét alatt 12 fogát verték ki. Füleit süketre verték. – Négy év múlva egyik szemét is el kellett távolítani. – Másik szemét is majdnem elveszítette. Veséi alig működtek. Állandó fejfájás gyötörte.

A „nagyfőnök” és az egyházügyi kormánybiztos internálással fenyegette, ha nem hagyja el Tatabányát. Ekkor egy sor kisalföldi községben már régóta nem volt lelkész. Ide helyezték. Bábólna, Bana, Nagyigmánd, Kisigmánd, Csépf voltak

szolgálati helyei. Az első időszakban, másfél éven át hetenként kellett kerékpáron Komáromba menni, hogy a rendőrségen jelentkezzen. Az első lelkészlakás alkalmatlan volt emberi tartózkodásra. Egy év alatt rendbe tette. Fizetése nem volt. Csibetartásból tartotta fenn magát és családját.

Mindeközben öt templomot újíttott fel alapjaitól a csillagig. Felkészülten és lelkiismeretesen prédikált. Még akkor is, amikor a félelmetes körülmények között csak 2-3 ember merészkedett a templomba. Valotta, hogy számára első: Isten, második Református Egyháza, s ezután következik ő és családja! A fiatalok iránti elkötelezettségét írásai is tükrözik. Számos bibliai jelenetet írt részükre gyülekezeti előadásra. Ezek ma is előadhatók.

Rövid élete alkonya Ácson érte. Utolsó temetési imáinak egyike: „*Uram, tégy engem békecséged eszközévé, hogy szerethessek, hogy megbocsássak, hogy összekössem, ami szét akar szakadni, hogy a hitet vigyem, ahol a kételkedés gyötör, hogy reménységet támasszak, ahol a kételkedés kínoz, hogy világosságot gyűjtsak, ahol sötétség van, hogy örömet szerezzek, ahol a bánat lakik. Uram add, hogy ne arra törekedjem, hogy engem vigasztaljanak, hanem hogy én tudjak vigasztalni, hogy én legyenek megértő, hogy ne várjak, de én tudjak mindig szeretetet adni. Mert aki odaadja magát, az mind kap, aki önmagáról megfeledkezik, az mind talál, s aki így él, az örökéletre ébred.*”

Dr. Papp Vilmos

(Marosi Józsefné nagytiszteletű asszonyának köszönjük férje életrajzi adatait.)

KONFERENCIÁK

Mosonmagyaróvár

November 18-án tartotta presbiteri konferenciáját a Pápai Egyházmegye. Az egyházmegyéből megjelent több mint száz presbiter előtt a nyitóáhitatot *Lentulay Attila* esperes tartotta, majd a rendező gyülekezet lelkipásztorának, *Csáfordy Juliannának* köszöntője és útmutatásainak megfelelően elkezdődött a konferencia.

Téma: *a presbiteri eskü*. Az eskü szövegét a lelkész hat részre osztotta, és minden részről egy lelkész tartott rövid előadást.

A hat rész:

1. Az eskü jelentése
2. A tisztemmel járó kötelességeket, az egyház rendjének megfelelően teljesíteni igyekszem
3. A titkokat megőrzöm
4. Nem embereknek, hanem Krisztusnak szolgálunk
5. A Szentírást szorgalmasan tanulmányozom
6. Szüntelenül imádkozom

Mind a hat előadás nagyon érdekes volt. Az előadások után a megérkezéskor kapott különböző színű igeskártyák alapján ún. csoportfoglalkozások kezdődtek, ahol a hat téma külön kibontásra került. Majd ennek összegzéséeként a csoportokat vezető lelkészek összesítették az elhangzó hozzászólásokat és azt az egész presbiteri konferencia elé tárták. Számomra megdöbbentő volt pl., hogy az eskü jelentésével foglalkozó csoportban valakik túl szigorúnak, nem betarthatónak tartották az eskü szövegét.

Egy másik csoportban felmerült az a kérdés, hogy a „kötelességeket az egyház rendjének megfelelően igyekszem teljesíteni” c. mondat jó-e? Ugyanis az egyház rendjével kapcsolatban vannak még javítani valók. A csoportot vezető lelkész ezzel kapcsolatban úgy fogalmazott, hogy az egyház tulajdonképpen mi vagyunk, a gyülekezeti tagok, presbiterek. Az „egyház rendjét” nekünk kell azzá tenni, amit a Szentírás is előír.

A titkokat megőrzöm témakörben elhangzott, hogy nehéz azokkal a presbiterekkel előre lépni, akár titkokat is megőrizni, akik csak azért lettek presbiterek, mert a nagyszülő is az volt.

A „Szentírást szorgalmasan tanulmányozom” témakörben a legtöbb hozzászóló az időhiányt említette, ami azonban felgyorsult világunkban sem megbocsátható. A szüntelenül imádkozom témakörben „stílusosan” imádságok hangzottak el a betegségben szenvedő vagy abból meggyógyuló presbiterekért.

Bátran mondhatjuk, hogy tanulságos, építő konferencián vettünk részt. Köszönet érte a szervező és lebonyolító mosonmagyaróvári gyülekezetnek. Sajnálom azonban, hogy sem Szövetségünkől, sem az egyházmegye, illetve egyházkerület világi vezetői közül nem szolgáltak ezen az alkalmon, hisz mégiscsak presbiteri konferencia volt.

Balogh István

Miskolc

Néhány évvel ezelőtt megalakult a Borsod-Gömöri Egyházmegyében a Presbiteri Szövetség Területi Szervezete. A Tiszáninneni Református Egyházkerületben a Borsod-Gömöri Egyházmegye a legnagyobb, ezért a Szövetség tagjainak konferenciára való összehívása sokszor nehézségekkel járt. Kisebb csoportos összejövetelek megtartása, a távolság és az utazási nehézségek miatt csak az észak-borsodi területeken vált lehetővé.

Ezért született az országos vezetőségnek az a javaslata, hogy az Egyházmegyében a presbiterek képzési lehetőségei, egymás hite által való épülése, egymással való kapcsolattartása hatékonyabb, ha megalakul egy dél-borsodi szervezet is. 2006. október 14-én Miskolcon, megalakult a Presbiteri Szövetség Dél-borsodi Területi Szervezete.

Elnök: *Dr. Fodor Bertalan*, Miskolc-Diósgyőri Gyülekezet presbiter.

Alelnök: *Nagy Sándor*, Miskolc-Hejőcsabai Gyülekezet presbiter.

Titkár: *Simon István*, Miskolc-Tapolcai Gyülekezet gondnoka, hitoktató.

Az alakuló ülésen *Gazda István*, a Borsod-Gömöri Egyházmegye esperese felajánlotta, hogy a mezőcsáti gyülekezet otthont ad az első Presbiteri Konferenciának. Ezzel a lehetőséggel élve, a Presbiteri Szövetség 2006. november 26-án megtartotta első konferenciáját a mezőcsáti Református Templomban, ill. az általános iskolában. Hozzávetőleg 300 presbiter érkezett, így kevés hely maradt üresen. „Bol-

dog, akit kiválasztasz és közeledbe engedsz, hogy udvaraidban lakozzék.” Hadd teljünk be házad javaival, templomod szentségével. Ezt olvashatjuk a 65. zsolttár 5. versében. A nyitó áhitatot *Gazda István* esperes tartotta, ezt követően *dr. Domján László* polgármester köszöntötte a megjelenteket.

Dr. Fodor Bertalan bemutatta az újonnan megalakult Területi Szervezet vezetőségének tagjait, majd idézte az Efézus 5,14 versét:

„Ébredj fel, aki alszol
támadj fel a halálból
és felragyog neked a Krisztus.”

Ezt követően egy roma család hegedű, gordonka és énekműsora következett, melyben a 134. zsolttárt adták elő valamennyi versével.

Az Országos Szövetség elnöke *dr. Szabó Dániel* – A presbiter helye Krisztus Egyházában címmel tartott előadást. Többek között Kálvin tanítása alapján elemezte az egyház fogalmát. Rámutatott arra, hogy a látható és láthatatlan egyházat nem szabad kettéválasztani, mert Isten a láthatóban akarja kiabrázolni a láthatatlant. A presbiterek számára legyen elsőrendű a lelki munka, majd az anyagi dolgokkal való foglalkozás. A misszió fontosságát is kiemelte, mely Ázsiában, Afrikában és a volt Szovjetunió területén sikeresen folyik. Össze kell kötni a cselekvő kezét az imádkozó szívvel.

Dr. Viczián Miklós, az Országos Elnökség tagja is felszólalt. Az I. Timóteusi levélből emelte ki a presbiterekre vonatkozókat, miszerint a tanítás kétféleképpen érvényes rájuk: ön-

maga tanuljon, képezze magát, ill. legyen tanításra alkalmas, vagyis tanítson másokat. Ezután csoportos beszélgetés következett. Tíz csoportra lettek felosztva a jelenlévők, a tagok különböző gyülekezetekből érkeztek.

Bemutatkozásuk után kötetlen formában megbeszélték a presbiterek feladatait. A csoportvezetők törekedtek arra, hogy a Bibliában írottak alapján (Tituszhoz és Timóteushoz írt levél) vezessék le a beszélgetést. Öröndes dolog volt hallani, hogy abban a faluban, ahol a reformátusok kisebbségben vannak, két szomszéd község összefogott és közösen vásároltak egy gyülekezeti házat, ahol tarthatják az istentiszteleteiket. *Victor Anna* ónodi lelkipásztor nő vezetőjével folynak az alkalmak. Istennek legyen érte hála és nagy nevére dicsőség!

A csoportos beszélgetések után *Pótor László* tokaji lelkipásztor szolgálatával, evangelizáció következett, aki az I. Péter levélből szolgált. Ráfelelő énekként a 345. dicséret valamennyi verse következett. A konferencia szeretetvendégséggel zárult. A Presbiteri Szövetség Dél-borsodi Területi Szervezet vezetősége és minden tagja köszönetét fejezi ki *Gazda István* esperesnek, és a mezőcsáti gyülekezetnek.

Köszönet illeti *Jobbágy Bertalan*, *Péter Andrást*, *Péterné Szűcs Katalin* lelkipásztorokat, hogy támogatásukkal és hitbeli tapasztalatukkal segítették a Szövetség megalakulását és munkáját.

Simon István,
a Területi Szervezet titkára

TISZTÚJÍTÁSOK

Budapest – Dél

Már 2006. január 28-án, az éves közgyűlésen megválasztottuk a területi jelölő választási bizottságot, melynek tagjai: elnök: *Kovács Tibor* (kelenföldi gondnok), *dr. Papp Emil* (Budahegyv.) és *Balácsi Péter* (Buda) testvéreink. Kértük a presbiter testvéreket, hogy Isten előtti felelősséggel, könyörgéssel készüljenek fel a tisztújításra és egészítsék ki a jelöltek névsorát. Elérkezett a testvéri beszélgetés, telefonálás, önéletrajzok bekérésének időszaka, míg Isten kegyelméből összeállt a jelöltek listája, és mindenki megtiszteltetésnek vette a felkérést. A hírt, hogy Isten meghallgatta az imáinkat. *Dr. Kolosváry Bálint* volt titkárunk hozta és boldogan hálával adtuk át egymásnak. 2006. október 14-én egyhangúlag megválasztottuk az új vezetőséget:

Elnök: *Megyaszi Imre* (külső kelenföldi gondnok)

Alelnök: *dr. Varga Gábor* (Pasarét)

Titkár: *Küller András* (Pesthidegkút).

Az 1. napirendi pont szerint a területi szervezet 2006. évi munkájáról *dr. Kolosváry Bálint* volt titkár számolt be, megemlékezve *Vándor Gyula*, volt misszió titkárról és *dr. Cseh Lajos* 2004 tavaszán elhunyt elnökünkről. *Dr. Szilágyi Sándor*, Zsinatunk tagja megköszönte mindannyiunk munkáját. *Mikó László* misszió titkár testvérünk a 4. napirendi pont szerint köszöntötte az új vezetőséget a Ján. 7,37 versével: „...Felállta Jézus, és kiálta, mondván: ha valaki szomjúhozik, jöjjön én hozzám és igyék!” *Muzsnay István* volt alelnök így köszöntött: Mivel az alelnöki mandátumom lejárt, de mind az alelnöki, mind a presbiteri megbízásom onnan felülről valójában életfogytomig tart. Így nem búcsúdom Tőletek, hanem egy verssorral és Igékkel köszöntök minden jelenlévő testvért: Mert „míg szeretni és imádkozni tudsz, nem vagy felesleges...” Idézet *dr. Joó Sándortól*, Pasarét első lelkipásztortól és az Igék: „Az Úr Istent pedig szenteljétek meg a ti szívetekben. Mindig készen legyetek megfelelni mindenkinek, aki számot kér tőletek a bennetek lévő reménységről szelídséggel és félelemmel.” (1Péter 3,15) „Tudjátok, hogy mi módon kell néktek kinek-kinek megfelelnetek.” (Kolossé 4,6/b)

Egy csomagot adtunk át az új tisztségviselőknél jegyzőkönyvileg, mely tartalmaz: Biblia iskolai oktatási alapelveket, tematikát ilyen tantárgyakban: Hitvallásismeret, Biblia-ismeret, Egyháztörténet stb. Munkaterv mintákat is átadtunk korábbi évekről. Mindezekhez Isten kell rendezze először bennünk Igéjével és Szent Lelkével a bibliai összefüggéseket, amik kegyelméből sa-

játunkká lettek, csak így lehetünk hiteles Tanúságtevők = Protestánsok és csak így adhatjuk át hitelesen másoknak.

2006. december 11-én a Külső-Kelenföldi Gyülekezet alagsorában testvéri beszélgetésre találkoztunk a volt és új tisztségviselővel. Gyakorlati igei és elméleti témákról beszélgettünk:

– A letárgyalt, megállapodott Munkatervet 2007 elején közgyűléssel kell elfogadtatni.

– Minden meghívó utolsó napirendi pontja ez legyen: Imaközösség az elhangzottakért, mert az alkalom végén gyűlik össze az emberben, tömören, hogy miért könyörögjön.

– Sose felejtjük el hálás szívvel megköszönni, az ígérete szerint (Máté 18,20) jelenlévő Úr Jézus Krisztusnak, hogy mind ez ideig megsegített és a munkaterveinkből sokat meg is tudtunk valósítani.

– Az Egyházmegye kiskörzeti és országos csendesnapjaira tervezünk ilyen őszinte, hitépítő, egymás hitét kölcsönösen segítő beszélgetéseket.

– Beszélgettünk, és át is adtuk a Hívó kereszt(y)ény és a VÁLASZTÁSOK című két és fél oldalas írásgyűjteményt, melyet öt pontban eligazít a kérdéseinkről, és melyet Pálúr László Pasaréti presbiter testvérem gyűjtött össze.

– Ha megkérdezik, számon kérik a presbitert, vagy a hívő embert, tudjon az új kihívásokra, a mai devianciákra kellő igesismerettel, szeretettel empatikusan válaszolni, bátorítani, biztatni (parakaleo).

– Legyen a hívő ember, a presbiter a család papja, mert a család minden NEMZET alapsejtje. Mert a jó családi háttérből, biblikus légkörből származik a nemzet jövője, egysége, békesége, boldogsága.

– Minden újjászületett ember, presbiter abban legyen hűséges, mely személy szerint azért adatott Neki, hogy használjon vele. Akár bölcsesség ígéje, ismeret ígéje, prófétálás vagy a lelkek megítélése, világi szaktudása stb... (1Kor 12. rész)

A presbiternek helyt kell állnia, ahová Isten helyezte őt a világi hivatásában, és onnan felülről való elhivatásában, gyülekezetében, családjában, környezetében, hogy meg tudjuk őrizni, ami ránk van bízva. Ennek megvalósításához adjon erőt, szeretetet, bölcsességet, empátiát, hűséget Mennyei Atyánk mindannyiunknak Jézusért.

Muzsnay István,
volt alelnök presbiter

Észak-Borsod

Az Észak-borsodi tisztújító közgyűlés november 11-én volt a Kazincbarcika-alsói Református Egyházközség gyülekezeti termében. A megnyitó áhítatot *Tóth Sándor*, a helybeli gyülekezet lelkipásztora tartotta. Alapigéje a Mt 11,28-30 versek voltak. Jézus igájáról szólva hét pontban foglalta össze, miért jó nekünk ez a könnyű iga: 1. Az iga a munkáért van. 2.

Jézus könnyíti meg az igát. 3. Az iga ad biztonságot nekünk. 4. Az iga azért is van, hogy helyre igazítson minket. 5. Az iga kettős: társat is jelent. 6. Az iga megtanít sok mindenre. 7. Jézus igája tehát használható. Itt is az alapszabály, ill. a kiadott útmutató szerint folyt le a közgyűlés, úgyhogy itt inkább kiemeljük azt, amit a területi szervezet új elnöke, *Csikai*

Sándor, ózdi zenetanár mondott a jövőre nézve: *Judák Endre* testvérünk elejtett egy kifejezést a legutóbbi konferenciánkon: szent irigység. Ez a szent irigység van bennem a leköszönő elnökünk, *Angyal Gábor* iránt. Nem a szervező, összetartó munkája, a befektetett energiája, lelkesedése indít irigységre, bár ez is mind irigylésre méltó, hanem alázata, ahogy

TISZTÚJÍTÁSOK

közöttünk és nem felettünk irányította a presbiteri szövetség területi munkáját. Ezt az alázatot irigylem, és ha létezik kézzérteles szolgáltatás, akkor kérem, hogy áldásként ezt helyezze rám. Szeretném, ha a presbiteri szövetség területi vezetése munkatársi közösségben folytatná a szolgálatot. (...) Listát kellene készíteni a gondozásunk alá tartozó gyülekezetekről. A konferenciáinkon regisztrálni kellene az érkezőket: a diplomajutóban belépéskor felírni a gyülekezet nevét és az onnan érkezők létszámát. A két lista alapján kitűn-

ne, honnan nem érnek el a presbiterok a konferenciáinkra. A makacsul távol maradó gyülekezeteket meg lehetne látogatni. Lehet, hogy csak autó hiányában nem tudnak jönni. A presbiteriség nem kötelező, de ha valaki vállalta akkor ezt a „szent pizkálást” is, hogy csatlakozzék más gyülekezetek presbiteriéhez. Településenként felelőst kellene választani, aki gondoskodik a konferenciák kihirdetéséről. Sajnos vannak olyan gyülekezetek, ahol a presbiterokhoz nem jut el a meghívó, és ennek néha a helyi lelkipásztor az oka.

(...) Szükség van a konferenciák zárásaként az imaközösségre. Senkinek sem kötelező megszólalni, de aki hangosan szeretne imádkozni, hálát adni, könyörögni, annak meg kell adni a lehetőséget, függetlenül attól, hogy a konferenciának helyet biztosító gyülekezetben ez szokás vagy sem. Ebből nem szabad engedni.” Az elnök mellett a közgyűlés alelnökké választotta *Angyal Gábor* zubogyi gondnokot, titkárrá pedig *Rigó Dénest* nekézsenyi gondnokot, valamint két küldöttet.

Debrecen

A Debreceni Területi Szervezet és a Tiszántúli Egyházkerületi Szervezet és Koordinációs Bizottság együtt tartotta közgyűlését 2006. december 9-én Debrecenben, az egyházmegye gyülekezeti termében. A megnyitó áhítatot *Derencsényi István*, az egyházmegye esperese tartotta a Mt 5,48 vers alapján. Sokunk számára emlékezetes marad a tökéletességről szóló igemagyarázata. Ezután a két területi szervezet elnöke számolt be a szervezet munkájáról, dr. Nagy Mihály a kerületi, dr. Lévay Botond a megyei szervezetről. Ezután került sor a kiválóan előkészített tisztújításra, ami azért is volt dicsőre méltó, mert minden tisztségre két jelölt volt, és két különböző tagösszetételű szervezetnek kellett választani. 27 tiszántúli és 33 debreceni egyházmegyei tag szavazott, de a résztvevők között sok érdeklődő is volt. A Tiszántúli Egyházkerületi Szervezet és Koordinációs Bizottság elnöke dr. Imre Sándor egyetemi tanár lett, alelnök Kis Böndi János nyíregyházi presbiter, MÁV alkalmazott, titkár pedig Nagy Józsefné, a Debrecen-Homokkerti Egyházközség presbiter. 12 küldöttet is választottak. A debreceni területi szervezet elnöke ismét dr. Lévay Botond főiskolai tanár lett, alelnök dr. Kiss László egyetemi tanár, titkár pedig Széles Lajos, kedves testvérünk, aki fényképeivel szokta megörvendeztetni a Presbiter olvasóit. Itt is választottak küldötteket, tizenegyet.

Egervölgy

Az Egervölgyi Területi Szervezet tisztújító közgyűlése 2006. december 2-án Egerben, a Kálvin Házban volt. *Dudás Ferenc* poroszlói lelkipásztor megnyitó áhítatának alapigéje a 27. zsolta 14. verse volt: Reménykedj az Úrban, légy erős és bátor szívű. Ezután elhangzott a leköszönő elnök beszámolója az elmúlt 6 évről, amit a közgyűlés elfogadott. Ezután került sor a tisztújításra,

amelynek során az eddigi elnököt, *Magyar Balázs* noszvaji presbiter újráválasztotta a tagság, alelnökké választotta *Dósa Károly* tibolddaróci presbiter, titkárrá pedig *Márkus Dezsőt*, aki szintén noszvaji presbiter. Két küldöttet is választottak. A közgyűlést *Kádár Zsolt*, az egyházmegye esperese zárta be az új tisztségviselők köszöntésével és imádsággal.

MÁRCIUS

4. VASÁRNAP
Sokat beszélünk a bűn elleni harcról, de sokkal kevesebbet a szeretetért folytatott küzdelemről! – Filippi 1,27
11. VASÁRNAP
Semmi nem lehet irgalmasabb annál, mint egy kemény visszautasítás, ami megmentheti felebarátomat a további bűnöktől. – Jakab 5,19-20
18. VASÁRNAP
A legfontosabb ember mindig az legyen neked, aki leginkább rászorul a segítségedre! – ApCsel 9,17
25. VASÁRNAP
Hogyan fog Isten segíteni, azt nem tudjuk, de abban egészen bizonyosak lehetünk, hogy segíteni fog. – 1Sámuel 14,6

ÁPRILIS

1. VIRÁGVASÁRNAP
Az idő múlását nem állíthatjuk meg, amit megtehetünk: jobban felhasználni az időt Jézus váltságművének még mélyebb megismerésére és hálás elfogadására. – Róma 16,17
6. NAGYPÉNTEK
Amire a gyülekezet felépülhet, az egyes egyedül Jézus Krisztus golgotai keresztye és áldozatos élete. – 1Korintus 3,11
8. HÚSVÉTVASÁRNAP
Jézus feltámadása eloszlatja és megsemmisíti a félelmet, a hitetlenséget és a reménytelenséget. – 1Korintus 15,20-22
9. HÚSVÉTHÉTFŐ
Csak Jézus feltámadásának ereje változtat meg és újít meg minket. – Róma 14,9

Dr. Békefy Lajos

„Csodákra emlékezni jó!”

A főszerkesztő vallomása

Lapunk, a PRESBITER szolgálatának 15 esztendejére visszanezve, hálatelt, Isten elé boruló lélekkel és confessiós szívvel merek csak bekapcsolódni abba a szép vallástétel-láncolatba, amit Jézus Krisztus kezdett meg Pontius Pilátus előtt (1Tim 6,12-13), amire bátorította később Pál Timóteust, s bátorít azóta is az Ige milliókát – közöttük minket, a Lap olvasóit, szerzőit és szerkesztőit is. Hiszen mi más volt vagy lehet és lesz a PRESBITER publicisztikai szolgálatának értelme és célja, mint ez. Azaz a 21. század fogalmi és gond-koordinátái között szép vallástételt, a latin szöveg szerint jó vallástételt (bona confessio) tenni a világtörténelem és személyes életünk legnagyobb Csodájáról: Isten Fiáról, Urunkról és Megváltónkról, Jézus Krisztusról.

Gondoljunk csak bele: hány és hány szép vallástételt helyezett le lapunk sorain keresztül ajándékozó Istenünk kárpát-medencei református népünk szívébe a 15 év alatt megjelent 90 szám 1440 oldalán! Mennyei matematikával nem nehéz utánaszámolni, mennyi hittapasztalat, drága Ige-élmény, Szentlélek-érintés közvetítői lehetnek cikkeink, elmélkedéseink, bizonyágtételeink, sőt még konferenciái beszámolóink, tudósításaink is. S akkor még nem szóltam a hitben fogant versekről, gondolatokról, énekekről. A mennyei földi matematika számolása szerint 1440 oldalon legalább 3 írás található, ez 4320 közlést jelent, 360 ezer példányban 15 év alatt. És ha csak egy-egy Lélek-érintést, inspirációt számítunk oldalanként (nyilván ennél lehet sokkal több is!), ez az elmúlt időszakban 1 milliárd 555 millió 200 000 megszólítást, isteni üzenetet jelez, amivel mennyei Atyánk kereste szívünket, életünket, hívott hazafelé tékozló utakról minden szerzőt és olvasót. Merem hinni, hogy 15 év alatt a bizonyságoknak akkora felleget vette körül egyházunk népét csak a PRESBITER révén, amit ésszel jószerivel fel sem foghatunk. Ezt igazából Istent sejtő szívünk ragadhatja meg, csodálva Szentháromságos Urunkat és milliárdnyi csodáit. Igen, lapunk Jézus Krisztus folyamatos ember,- és világmentésének milliárdos nagyságrendjében lehetett jó-rossz eszközöcske, ami valóban térdre és imára roskasztó nagy tisztesség és kegyelem.

Így kapcsolódhattunk bele abba a hatalmas confessiós, zsoltáros menetbe, amelynek elején Urunk áll szép vallástételével a világi és vallási hatalom előtt, aztán jönnek végeláthatatlanul, de hitben érzékelhetően a világkeresztység nagy credoi, a különböző Hiszek-egyeket adományozó ógyházi zsinatok, a vértanúk és mártírok hosszú menetei, majd a nagy confessiós lelkek, irodalmi magasságokig emelkedő vallomásaik égbe és lelkekbe szárnyalásával. Augustinustól Kempis Tamáson át európai hitvalló őseink gyönyörű közösségi vallomásai sorjázna lelki szemünk elé: a Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás, Kálvin hatalmas Institúciója. Meg a hazai ébredő és tudatosuló reformátusság hitvallásai, melyek talán már a múltba vesznek szemünk előtt: egy-egy hitben járó nemzedék nyilvános bizonyágtétele, számadása ekklézsiái közösségeink védelmére és javára, gerincesedő magyar református egyházunk lel-

ki-szellemi tartószerkezetétől. Így például a két debreceni hitvallás (1567), az 1564–1570 között fogalmazott enyedi, kolozsvári, szikszói, kassai, váradi, csengersimai confessiók. Mi valamennyien ennek a drága örökségnek vagyunk letéteményesei, elkötelezettjei, lapunk szolgálatában éppúgy, mint életünk, gyülekezeti, egyházi szolgálatunk, közéleti megnyilatkozásaink során. Mekkora megbecsülés és mekkora felelősség ez! Tudunk-e ennek megfelelni?

Hogy milyen lesz majd a végső mérleg, azt csak bizalommal és irgalmat kérve tudjuk várni Urunktól. De tehetjük még azt is, hogy Isten kezében felhangolt és megpendített hűrként visszahangozzuk továbbra is az Ő dallamát, akarátát, vallhatunk csodáiról úgy, amint azt Túrmezei Erzsébet egyszerű gyönyörűséggel verselte meg: „Határkőnél hittel megállni, határköveknél visszanezni, hálás szívvel múltat idézni: csodákra emlékezni jó!... Határköveknél hálat adni, és hallelujás köszönetben méregetni, mi mérhetetlen: csodákra emlékezni jó! – Messzi évekre visszanezni, és számbavenni ezer áldást, erőt, kegyelmet, megbocsátást: csodákra emlékezni jó!”. A 15. év ilyen határkő. S van mire visszanezni lapunk 1440 oldalán. E határkőnél ma megállunk, emlékezünk, leborulunk, s elindulunk hittel előre. Arra kérjük innen Urunkat: majd az újabb 15 év teltével az utánunk jövők, az akkor emlékezők is mondassák el ugyanezt, emlékezve a lapon keresztül kapott látásokra, Lélek-érintésekre, történelem-, és sorsformáló üzenetekre, felismerésekre, vallott és vállalt szép vallástételekre, s az ezt megtevő nemzedék(ek)re.

Vallom és üzenem Barth Károly mondataival az úton még velünk tartóknak, az utánunk jövőknek, Olvasóknak és Szerkesztőknek, maiaknak és leendőknak: „Isten Igéjében való bizodal munknak, Jézus Krisztus igazsága ismeretének a **nyilvános vállalása egyesül abban a fogalomban, amit keresztyén értelemben **vallástételnek, hitvallásnak nevezünk... Ez a hit nyelve, a Biblia fordításainak nyelve, az a nyelv, amelynek gondolati, fogalmi és eszmei formáiban a keresztyén egyház az évszázadok folyamán megszerezte, megvédte és megmagyarázta a maga ismeretét**” (Barth K.: Kis Dogmatika, 1947). Ezt próbáltuk tenni lapunkon át mi is. *Lefordítani* a hitben és igei ismertekben szerzett tapasztalatokat „az utcán járkáló férfiak és nők nyelvére”. Ez a fordító, tolmácsoló, értelmező szolgálat volt és marad egyik fő szerkesztői elvünk.**

Ebben a szemléletben fogantak és kerültek hasábjainkra 2006-ban 6 számunk írásai, sok-sok kicsinyke vallástételként, apró Lélek-lámpásként a külső sötétségben, nyugtató rendként a külső zűrzavarban. Confessio minor, kis vallástétel volt a hat vezércikk, 43 cikk, elmélkedés, 31 tudósítás, 21 vers, 61 hír. A 111 publicisztika, 55 gondolat, 94 beszédes kép és grafika megannyi csoda-villanás. Legyenek áldottak továbbra is a csodákat látó szemek, az erről való, író kezek, a gondos munkát végző nyomdai szakemberek, a lapterjesztés kis misszionáriusai irodánkban és gyülekezeteinkben, szerte a Kárpát-medencében, valahová csak elkerül lapunk. A már idézett vers záró sorával tekintsünk most együtt előre: „*Hallelujás hálaadással leborulni egy határköre, s elindulni hittel előre: amerre hív az égi szó*”.

Dr. Békefy Lajos
Isten kegyelméből
felelős szerkesztő

Szövetségünk szeretettel várja a kiküldött belépési nyilatkozatokat, az ÚJ belépők nevével való visszaküldésével.
Az Úr segítsen mindenkit ebben!

Presbiteri Biblia-iskola – Dél-Pest

A Magyar Református Presbiteri Szövetség kebelén belül a Délpesti Egyházmegyei Területi Szervezet 2007-ben is folytatja, a hetedik éve nagy érdeklődésre számot tartó bibliaiskoláját. Ennek első állomása ez év január 14-én vasárnap délután volt, a Cegléd-Felszei Református Gyülekezetben.

A közel 70 fős vendégsereg nyolc gyülekezetből érkezett a Felház utcai templomba, ahol a rövid tájékoztatók után testvéri imaközösségben csendesedtünk el Isten jelenlétében. A megnyitó áhítattal, a Filippi levél 2. rész 5-11 verseivel *Dr. Sándor Balázs*, a házigazda gyülekezet lelkipásztora szolgált. Példaképpül állította elénk Krisztust, az egymás felé történő viselkedésünk és a megfelelő keresztyéni, testvéri alázat kérdésében. Az Ige rádöbbenett minket, hogy nagyon sokat kell még tanulnunk Jézustól a szolgáltságban és az alázatban, aki maga is „szolgai formát vett fel”, és „megalázta magát a keresztfának haláláig”, hogy nekünk életünk, üdvösségünk legyen, és a másik ember igazi értéke, a mi szemünkben is végre a helyére kerüljön.

A Biblia-iskola első előadója *Galsi Árpád* fiatal lelkipásztor testvérünk volt, aki Jézus gyógyítói tulajdonságáról hozott elénk rengeteg példát Lukács evangéliumából. Krisztus – mint a lelki és testi betegségektől szenvedő ember egyetlen és biztos segítője – előtt soha nem volt akadály, de az egyszerű gyógyításon felül mindig teljes

körü megoldást kínált a hangzó Igével a beteg ember egész életére, sorsára nézve.

A második előadással *Mező István*, tápiószzei lelkipásztor szolgált hűséggel. A nehéz téma, a II. Helvét Hitvallás tanításainak elhangzása rávilágított sok ismeretlen pontra. A feltett kérdések mindenkit arra ösztönöztek, hogy vannak még hiányosságaink a hitvallási ismereteinkben, és többet kellene azokat is forgatni, azokkal ismerkedni. A két előadást követő szünetben a házigazda gyülekezet bőséges szeretetvendégsége alatt az elhangzottakat tárgyalták a meghívottak, továbbá lehetőség nyílt az ismerkedésre, a kapcsolatok ápolására.

Az igazán felfrissítő szünet után a harmadik előadó, *Czibere Károly*, a MRE Református Szeretetszolgálat osztályvezetője egy nem új keletű, de egyházunkban sajnos meglehetősen háttérbe szoruló témán gondolkodtatta el a hallgatóságot. A diakónia, a szeretetszolgálat göröngyös útjait ismerhettük meg, és az előadás, majd az azt követő hozzászólások mind figyelmeztetően tárták elénk fogyatékoságainkat ezen a nehéz területen.

A Biblia-iskolát lezáró imádságban és hazafelé menet sokunkban felmerült, hogy presbiterként is bizony van még mit tanulni, van még mit megismerni és van még mit tenni egyházunkban, gyülekezetünkben. Isten adjon ehhez mindannyiunknak erőt!

„A méheket szeretni kell” – (www.video.google.com)

„A méheket szeretni kell...” Talán ezzel a gondolattal lehetne legjobban jellemezni *Csiha Kálmán* nyugalmazott erdélyi püspöknek azt az interjút, mely először a mátészalkai regionális missziói napon hangzott el „A gyülekezetépítés mai lehetőségei” címmel. Az interjúról videofelvételt készített *Dr. Gaál Sándor*.

Mivel számos olyan Istentől ihletett, jó gondolatot mondott el a püspök úr, amit minden presbiternek, gyülekezeti munkásnak és lelkipásztornak érdemes meghallgatni és megfogadni, ezért a teljes beszélgetést feltettük az internetre. Megnézhető, meghallgatható a www.video.google.com címen, ha keresőszóként „Csiha Kálmán” vagy „gyülekezetépítés” keresőszót írjuk be.

A kb. 40 perces tanítás először országunk mai állapotáról ad hiteles képet. „A mai Magyarország beteg”... megállapítással indul az interjú, s a betegség jeleinek bemutatás után rögtön megtudjuk a betegség okát is – „ez azért van, mert távol vannak Istentől”. Magyarországot nem tudja megmenteni más, csak az Egyház (vagyis annak Ura). Ezért van égetően szükség a gyülekezetépítésre.

Ezután példákat mond el, és tanácsokat ad községekben, kisebb településeken, illetve nagyvárosokban működő gyülekezetek számára. Kedves indító gondolatként említi, hogy falusi lelkészként méhészkedett is, és akkor adta neki valaki ezt a jó tanácsot, hogy „a méheket szeretni kell”. A gyülekezet számbavétele, látogatása, a gyerekek közt végzett szolgálat területén sok-sok építő gondolatot kaphatunk, ha végighallgatjuk a *Csiha Kálmán*nal készült interjút.

Javasoljuk, hogy legyen egy-egy presbiteri gyűlés, vagy körzeti presbiteri csendesnap programja a film együttes megnézése, és közös beszélgetés a gondolatok alkalmazásáról a saját gyülekezetünkben!

Dr. Viczián Miklós

Pesti plakátok panoptikuma

„ÚJJÁSZÜLETNI SOHASE KÉSŐ!”

(*Széchenyi gyógyfürdő reklámja a metró Astoria megállójában.*)

Az örökkévalóságra teremtettél. A Föld nem a végső otthonunk, valami sokkal jobbra teremtettünk. Újjászületés nélkül nemhogy része ne lehetsz, de meg sem láthatod Isten országát! Jézus: „Szükség nektek újonnan születetnek!” (Jn 3,7) „Isten gyermekei, akik nem vérből, nem test akarataiból, hanem Istentől születtek.” (Jn 1,13)

„HIDEG CSONTOK”

**DECEMBERTŐL ÚJRA RETTEGSZ
A MOZIBAN! A FÉLELEM CSONTIG HATOL!**

(*Mozifilmreklám a metrókocsiban*)

A félelem nem lehet életcél: dermeszt, bénít, gátol, megkötöz. Csontig hatoló lehet a látványélmény, de üldözött, menekülő, félszeg emberré tesz egy életen át. Isten ígéje bátorít, erőt áraszt a csontokba:

„Mikor félnem kellene is, én bízom te-benned” (Zsolt 56,4)

„Ne félj, mert megváltottalak ... enyém vagy!” (Ézs 43,1)

„Ne félj, csak higgy!” (Mk 5,36)

„EL NE FELEJTSD HOVA INDULTÁL!”

(*A pöttyös túró rudi reklámtáblája*)

Életed ideiglenes állomáshely! Aki a keskeny úton elindul, az előtt nem halványulhat el a cél! Különben csak céltalan botorkálással szűrjük az élete. Egyedül a céltudatos élet az igazi élet.

Pál: „Úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél. (1Kor 9,26)

„...ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának jutalmáért. (Fil 3,14)

Mikó László

Bizonyságtétel

Azért tartottam fontosnak leírni az Isten-nel való kapcsolatom alakulását, mert életem nagyszerű példája az Isteni kegyelem és gondoskodás egyfajta megnyilvánulásának. Isten nemcsak a tékozló fiú példázatából ismert módon tudja gyermekeit visszahívni magához, hanem úgy is, hogy az Isten nélküli élet gyötrelmeit megtapasztalva visszavágyódjon az ember az atyai házba. Az Úr még nagyobb kegyelme az, ha a bűnös, rossz útra tért gyermeket még több áldással halmozza el, mint előtte, és így ébred őszinte bűnbánat szívében. Az én életemben ezt a kegyelmet tapasztalhattam meg.

A gyermekkori hitet és annak minden áldását 16 évesen otthagya, 14 éven keresztül éltem Isten nélkül, de hála Neki, nem a gondviselése nélkül. Azt, hogy tizenévesen miért lázadtam fel az Úr ellen,

ma sem tudom, pedig megtapasztaltam, ahogyan teljesítette kéréseimet és bizonyságot adott. Büntetésként sok mindent elvett tőlem (az édesanyámat, anyagi bizonyságot stb.), de ekkor még eszembe sem jutott visszatérni hozzá. Aztán egyszer csak elkezdett többszörösen visszaadni mindent, és én egyre jobban éreztem legbelül, hogy az Úr szólít meg ilyenformán engem. De valahogy mindig újabb feltételt szabtam Neki. És Ő mindent teljesített.

A hatalmas Isten, aki a világot teremtette, leállt alkudozni velem, csakhogy megmentse az életemet! Eljött az a pont, amikor be kellett hódolnom előtte és fel kellett ismernem azt, hogy nemcsak a Vele való alkudozásra, hanem az életre sem vagyok méltó. Őszintén megbánva, kárnak és szemétnak ítélve az eltékozolt 14 évet borultam le Krisztus keresztye alatt.

Azóta nagyon sok áldásban részesített Isten. Szerető családot adott és egy gyülekezetbe helyezett, ahol kijelölte számomra az utat, és a tőle kapott talentumokkal igyekszem az Ő nagy neve dicsőségét szolgálni. Megpróbálok minden lehetőséget megragadni, amit kínál hitem épülésére, szolgálatom segítségére, ezért kértem felvételemet a Presbiteri Szövetségbe is. Hála legyen Neki, amiért nem hagyta a lelkeket a kárhozát útján tévelyegni!

„Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön! Ha elfogyatkozik is testem és szívem: szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy, oh Isten, mindörökké!”

Zsolt 73,25-26

Lénárt Tibor

Monor-Kistemplomi Egyházközség

Bibliai kvíz presbitereknek (III.)

ÓSZÖVETSÉGI KÉRDÉSEK

- 1 A bibliai időkben melyik völgyet használták Jeruzsálemtől temetőként? A Hinnóm-völgyet, a Kidron-völgyet, a Refaim-völgyet, a Tyropoion-völgyet? (Helyes válasz Jeremiás 7-ben)
- 2 Élínek, az ÚR papjának mindkét fiát: Hofnit és Fineást is idegen nép fiai ölték meg. Kik voltak ezek? Egyiptomiak, amelekiták, midiániták, filiszteusok? (Helyes válasz 1Sámuel 4-ben)
- 3 Melyik izraeli törzs telepedett le a Gilboa hegye és az alsó-galileai dombok között, Jezréel völgye környékén, úgy hogy határuk a Jordánnál végződött? Zebulon, Manassé, Issakár, Asér? (Helyes válasz Józsué 19-ben)
- 4 Kik voltak azok a sátorlakók, akik soha nem ittak bort, nem építettek házakat, gabonát nem vetettek, szőlőt nem ültettek és segítettek Jórám király trónfosztásában? Nazírok, rékábiak, dániak, sühámíták? (Helyes válasz Jeremiás 35-ben)

* * *

ÚJSZÖVETSÉGI KÉRDÉSEK

- 1 Az Újszövetség idején a templomi rítust az egyik zsidó párt ellenőrizte – melyik? A farizeusok, a szadduceusok, az esszenusok, a Heródes-pártiak? (Helyes válasz ApCsel 4-ben)
- 2 Szamotraké pogány kultuszáról ismert sziget volt az ókorban, ahol Pál is megfordult. Ön szerint melyik tengerben található? Az Adriában, a Márvány-tengerben, az Égei-tengerben? (Helyes válaszra következtethetünk az ApCsel 16,11-ből, illetve a térképekről!)
- 3 Melyik görög név felel meg az arám Tábita névnek? Klóé, Priszka, Dorisz, Dorkász? (Helyes válasz az ApCsel 9,36-ban)
- 4 Hol élt Timóteus, amikor Pál eldöntötte, hogy útítársul hívja? Derbében, Ikóniumban, Ankirában, Lisztrában? (Helyes válasz ApCsel 16-ban)

Lapzártáig a következő megfejtések érkeztek szerkesztőségünkbe: Balla József, Cigánd; Balku Lajos, Monor; Buni Istvánné, Bóly; Csatlós István, Besa/Szlovákia; Csetvei János, Kalocsa; Dobrosi Károly, Martfű; Enyedi Imréné, Hajdúhadház; Fodor Albert, Sátoraljaújhely; Gecse Bertalan, Sátoraljaújhely; Ifjú Józsefné, Penyige; Karmacs Zoltán, Túrsvándi; Kósáné Kovács Margit, Újkenéz; Klobucsniok Imréné, Bóly; Mészáros Károly, Veszprém; Nagy Jenőné, Nagyberény; id. Nemes Györgyné, Jászkisér; Orbazi Imre, Tiszaújváros; özv. Rehor Lászlóné, Vajdácaska; Székely Tamás, Mernye; Szucsányi Károly, Barabás; Tóth Lajosné, Tépe; Török János, Ónod; Varjas László, Molvány; Dr. Ván Lajos, Kiskunhalas. A gyors választ köszönjük. Az újabb megfejtéseket március 16-ig kérjük szerkesztőségünkbe: „Presbiter”, 1092 Budapest, Ráday u. 28.

Dr. Békefy-Röhrig Klaudia

Találkoztam Vele

1945-ben, a II. Világháború okozta romok között születtem Székesfehérváron. Anyai nagyszüleimet sajnos nem ismerhettem, ugyanis túl korán haltak meg. Olyannyira, hogy édesanyámat a rokonai nevelték fel árvaságban. Apai nagyszüleim hívő református emberek voltak, ami nem mondható el édesapámról. Ő teljes hitetlenségben, részegesen, hamis kártyázásból eredő verekedések és garázdaságok közepette élte le a földi életét. Húgom megszületése után kb. fél évvel a rengeteg megpróbáltatás után édesanyám elvált és megpróbált új életet kezdeni. Körülbelül öt évvel a válása után újból férjhez ment, amely házasságból ismét két gyermeke született. Édesanyámat római katolikusnak keresztelték, de ő sem élt hívő életet. Ennek ellenére megtanított minket gyermekeket, az apostoli hitvallásra és az Úr imádságára. Amíg fel nem cseperedtünk, ezeket imádkoztatta velünk, de hogy ő imádkozott-e, nem tudom. Azt viszont tudom, hogy az Isten házába sohasem járt. Úgy gondolom, hogy édesanyám csupán Istennel szimpatizáló világi életet élt, amíg e földön élt.

Mi sem bizonyítja ezt jobban mint az, hogy e második házassága is csődbe ment. Ekkor kezdődött el egy nehéz, és iszonyatosan szegény gyerekkor. Az ötvenes évek derekán, négy éhes gyerekkel, egy akkori gyári munkásnői keresettel, mérhetetlen szegénységben, de testben tisztán, lélekben becsületesen, és nagy-nagy szeretetben tengődtünk, ahogy tudtunk. Az általános iskola nyolc osztályának elvégzése után két évvel úgy döntöttem, hogy ez által is levéve édesanyám vállairól egy kis terhet, kiválok a családomból. Írtam egy levelet a Gyöngyösi Szakmunkásképző Intézet akkori igazgatójának, hogy kollégiumi elhelyezéssel szíveskedjen felvenni a tanintézetbe. Istennek legyen hála felvettek, és így megszerezhettem az üvegező szakmát. A szakmunkásvizsga után, érezve, hogy „nem jó az embernek egyedül lenni”, magam vettem kézbe a saját életem irányítását – mondván –, én majd jobban fogom tenni, mint a szüleim. Korán, 20 éves korom előtt megnősültem, mely házasságomból egy leánygyermekem született, (akiből felnőve, általános iskolai tanár lett), majd bevonultam katonának. Leszerelésem után elkezdtem építeni a családi életemet, de kudarcot-kudarca halmozva, hat év után, az én házasságom is csődbe jutott. Ezután még kétszer kísérleteztem újabb házasságkötéssel rendbe hozni az életemet. Sikertelenül. A harmadik válásom után mélyen elgondolkoztam az addigi életemen, és arra a következtetésre jutottam, hogy bizonyára gyermekkoromban nem kaptam meg a családapa-mintaképet, s ezért alkalmatlan vagyok egy család vezetésére, összetartására. Ekkor úgy gondolkodtam, hogy miért tegyem tönkre az életét egy esetlegesen következő nőnek azért, hogy egy szebb élet reményébe ringatva őt, a végén tőle is elváljak, elhatároztam, hogy soha többé nem házasodom. Éltem is a magam magányos „aggregény” életét kb. három és fél évig, amikor egy szombat délelőtti munka, majd délutáni otthoni mosás, főzés, takarítás, vasalás után este ágyba roskadva, ismét – mint annyiszor –, elgondolkoztam az élet értelmén, s azon, hogy mi célból vagyok én itt e földön. A gondolatok végén nagyon összetört állapotomban ahhoz az Istenhez üvöltöttem, akinek létezésében addig csak 50-50%-ban hittem. Mert ha valaki megkérdezte tőlem, hogy hiszek-e Istenben, csak annyit válaszoltam, hogy „lehet, hogy van, de lehet, hogy nincs, én még sohasem találkoztam vele”. Nos, ezen az estén, 43 éves fejjel sikerült találkoznom vele. Az esti imának tűnő keserves könyörgés után egy leírhatatlan katartikus élményben volt részem, s azonmód, ruhástól fekve a díványon, mint egy megszidott kisgyermek, sírásba aludtam magam. Amikor reggel felébredtem, ki voltam cserélve. Nem ismertem magamra. Az élet gyönyörű lett, s ahogy mondani szokták, húsz centivel a föld fölött jártam. „Jártam a vízen”. Istennek élő vize fölött lebegtem. Vasárnap lévén, az ébredés után vidáman végeztem a szokásos reggeli teendőimet, egyszer csak azon kaptam

magam, hogy útra készen, fel vagyok öltözve, s indulok. De hogy hová, magam sem tudtam, csak mentem. Körülbelül tíz percnyi séta után, tűnődve megálltam s elkezdtem önmagammal perlekedni. „Bollond vagy te Jóska? Hová mész? Sohasem szoktál vasárnap, s főleg délelőtt elmenni otthonról”. S amint így morfondíroztam, fölnéztem, és a legnagyobb meglepetésemre, egy református templom előtt álltam. Az ajtaja nyitva, mint egyfajta száj, amely azt mondja, „ne félj, gyere be, én nem bekaplak, én magamba öllelek.” És bementem. A templom leghátsó padosorában, az ajtóhoz legközelebb foglaltam helyet, méghozzá úgy, hogy a szószéket, a fölöttünk lévő karzat tartóoszlopa takarja. A templom lassan megtelt, s a lelkész, néhány presbiterrel az oldalán bejött. A mellettem ülő hölgytestvér, látva a zavaromat, suttogva gyorsan elmondta a szükséges istentiszteleti rendet, amiből én szinte semmit nem fogtam fel. Az igehirdetés kezdetén történt velem a következő csoda. Lehajtott fejjel, (hogy senki meg ne ismerjen) hallgattam a lelkész prédikációját. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy a lelkész rólam, az én korábban megélt összes nyomorúságomról beszél. Nem hittem a fülemnek. Honnan ismer engem ez az ember? Soha életemben nem találkoztam vele. Azt sem tudhatja, ki is vagyok én? Alig vártam, hogy vége legyen az istentiszteletnek, mert azt hittem, hogy mindenki engem néz és sajnál. Őszi hűvös idő volt, a templomban sem volt meleg, de én az egy óra alatt 3-4 kilót fogytam az izzadástól. Az istentisztelet végén, lehajtott fejjel, a lelkésszel kezet sem fogva, surrantam ki az ajtón. Hazaérve, minden úgy folyt az életemben, mint azelőtt. Mintha mi sem történt volna. Éltem a magam totálisan világius életét. Am a következő vasárnap megisméltődött ugyanez a csoda. Magamról semmit nem tudva, szinte önkívületi állapotban indultam, „valahová”. Megisméltődött az elmúlt vasárnap. Azzal a különbséggel, hogy kifelé jövet, már (ha lehorgasztott fejjel is, de) kezet fogtam a lelképástorral. A harmadik vasárnap, hasonló kezdéssel, de az istentisztelet végén már kértem egy fél órás beszélgetést a lelképástorral. A félórából három óra lett, s a beszélgetés végén, (mivel én akkor még nem tudtam), a lelkész imádkozott értem Istenhez. Az imádságból csak egyetlen mondat maradt meg bennem: „Uram, ha te is úgy akarod, küldj ennek a megtört szívű embernek egy hozzáillő társat”. És ismét következett a csoda. Egy héten belül az Úr megküldte számomra azt a feleséget, akiről mindig is álmodtam, és akivel azóta is együtt élünk egymással Isten közösségében. A házasságkötésünket követően egy év múlva, az Úr megajándékozott bennünket egy fiú babával is, aki ma már tizenhat éves. Isten megadta nekünk azt az ajándékot is, hogy feleségem és fiam egyszerre kaphatták meg a keresztségét, mivel feleségem sem volt megkeresztelve, és azóta mindketten konfirmáltak is.

Ma már jól tudom, hogy minden nyomorúságom a hitetlenségemből, az Istentől távol léteimből eredt, és azt is megvallhatom őszintén, hogy soha a világ minden kincséért sem cserélném el egyetlen mai napomat, az elmúlt teljes negyvenhárom évvel. Hála az Úrnak, hogy akkor lehajolt értem és megmentett a biztos és örök haláltól. Ezen kívül tudom, hogy célja is van velem. Talán a sok egyéb közül az egyik éppen ez, hogy egyszer majd bizonyosságot tehetek írásban is a megtérésemről. A másik, pedig az, hogy hatvanegy éves fejjel létrehozott web-lapomon apró írásaimmal dicsőíthessem az Ő hatalmas kegyelmét. Ha Isten, a főszerkesztő és a kedves olvasók is úgy akarják, a jövőben ezen írásokból szeretnék néhányat átnyújtani ízelítőül.

Áldást és békességet kívánok minden kedves olvasómnak, és akit érdekel, szeretettel meghívom a www.ebredjetekek-emberek.hu című honlapomra is.

Krisztusi szeretettel
Fórizs József

Dobos Károly: Illés kenyeren

A presbiter könyvespolcára

Méltán idézi a kiadó a hátrahagyott napló kezdetén: „Istennek nincsenek nyugdíjsai”. Dobos Károly szavajárása volt ez. 101 éves korában hívta haza Megváltója. Addig kortársai élén járt – nem a siránkozásban, hanem – küldetésben, teljesítésben. Egyben utat mutatott az utána következőknek.

E napló a diakóniai lelkületéért Budapestről Bugacpusztára kitelepitett lelkipásztor helytállásának évtizedét mutatja be. Sokezer kilométeres gyaloglás, kerékpározás egy-egy tanyasi lélekért. Sivatai homokviharok nyáridőben, sarki hóviharok télvíz idején. Megtanulta, hogy arcát úgy bugyolálja be, mint a pusztaiak teszik, hogy a homok ne jusson bőre alá. Egyetlen kitézőt ígei alkalom sem maradt el. Jelszava: „Egy lélekért se érjen vádja téged!” Ami manapság kegyes templomi szózat, az ott és akkor belső feszítő dinamit. Törékeny testnek szárnyakat adó hatalom. Már 80 éves, amikor részleges rehabilitációja után egy szocialista

kormánykitüntetésekkel bőven dekorált eszperese órákon át azt magyarázta neki: „Mit nyüzsögsz még Károly bácsi?”...

A bugaci fényképekkel gazdagon illusztrált kis kötet – melyet a Parakletos Kiadó adott ki – nem ismertethető röviden.

Az egészet el kell olvasni.

E sorok írója töredelmesen megvallja, hogy az akkor már 90 éves Dobos Károly láttán mi-ként szégyenült meg. Mindketten a nyíregyházi Intercityhez igyekeztek Budapest más-más pontjáról. Presbiter konferenciára utaztak. „Természetesen” késett az állomáshoz vivő hajnali autóbussz és villamos. Perlekedett is magával a „könnyelmű” vállalás miatt. Sok izgalom után mégis két perccel a vonat indulása előtt elérte a szerelvény utolsó kocsját. Dobos Károly már régen ott állt, és integetve biztatott: „Siess!” Az időszolgatárs már megint fűgőbb volt, mint a 30 évvel fiatalabb...

Papp

Olvasói levél:

Egy kedves olvasónk és szövetségi tagunk válaszelevele a karácsonyi körlevelünkre, amelyben azt kértük,

hogy mindenki ajándékozza meg a Szövetséget legalább egy taggal.

„Itt küldöm az ajándékot, egy kedves presbiter, aki a Szövetség tagja akar lenni. Már korábban beszélgettem vele a Szövetség munkájáról, létezéséről. Örülök, hogy végre elszánta magát, és tagja lesz a Szövetségnek. Én a magam részéről nagyra értékelem a Szövetség munkáját. Nagy szükség van rá ebben a rohanó világban. Bizonyos szinten lelki támaszt, felüdülést ad, segít a mindennapi teher hordozásában, a hit megtartásában, megújításában. Az Úrnak gondja van az övéire, így a Szövetségre is. Istenre bízom az ügyet és imádkozom, hogy gyarapodjon, épüljön a Szövetség létszáma az ő dicsőségére.

Penyige 2007. január 18.

Ifjú Józsefné – Erzsike.”

(E helyről is köszönjük mindazoknak, akik már megajándékoztak minket új tagokkal, és kérjük, hogy azok, akik még nem tették meg, ha módjukban áll, tegyék meg.)

Őrjárat az etika körül

Előadásorozat 2007. tavaszán
hétfő esténként 18 órakor
a Ráday Kollégium Dísztermében
(Budapest IX. ker., Ráday u. 28.)

Előadó: Dr. Pálhegyi Ferenc

Február 12.

Honnan ered az etikus magatartás?
(Tiszta forrásból?)

Február 19.

A lelkiismeret tisztasága

Február 26.

A beszéd tisztasága

Március 5.

A gondolatok tisztasága

Március 12.

A cselekvés tisztasága

Március 19.

A kapcsolatok tisztasága

Március 26.

Ítélet és evangélium

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: Dr. Ritoók Zsigmond, Hegyi-Füstös István, Dr. Papp Vilmos, Kövespataki László, Mikó László, Mucsi András, Pintér Mihály, dr. Viczián Miklós. Felelős szerkesztő és képszerkesztő: Dr. Békefy Lajos. Felelős kiadó: D. h. c. Szabó Dániel. Tördelés: Heckmann Tamás. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 1200 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 2500 Ft, Európába 20 EUR, a tengerentúl más országaiba 30 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében! Készítette az Új-Berea Kft. Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

Szövetségünk honlapjának címe:

www.presbiter.hu

A megjelenő cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 220 Ft

Köszönet és kérés

Köszönetet mond Szövetségünk mindazoknak, akik 2005. évi adójukból 1%-kal Szövetségünket támogatták. Ez 180 ezer Ft bevételt jelentett Szövetségünknek. Ezt a kisvárdai nemzetközi, ill. más presbiteri konferenciák támogatására használtuk fel. Kérjük kedves Testvéreinket, hogy 2006. évi adójukból, ha van adófizetési kötelezettségük és Szövetségünket meg kívánják segíteni, akkor az adóbevallással együtt kiküldött

nyomatványon a társadalmi szervezetek számára megajánlható sorba írják be:

PRESBITERI SZÖVETSÉG. Adószám: 19675039-1-43.

Együttal kérjük, hogy az egyházaknak megajánlható sorba pedig a

MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ. Technikai szám: 0066

megnevezést írják be. A borítékot ne felejtsek el leragasztani és a leragasztásnál aláírni! Mind a magunk, mind egyházunk nevében ezen adományait is nagyon szépen köszönjük.

KÖZGYŰLÉSI MEGHÍVÓ

A Magyar Református Presbiteri Szövetség

2007. március 3-án

Budapesten a Dunamelléki Egyházkerületi Székház dísztermében

(1092 Budapest Ráday utca 28. II. emelet)

tartja évi rendes közgyűlését,

amelyre a Szövetség minden tagját és az érdeklődőket szeretettel várja.

A közgyűlés 10 órakor kezdődik.

(A szavazati joggal rendelkező küldötteket, a regisztráció miatt már 9 órától várjuk.)

A közgyűlés programja:

Megnyitó áhítat (*Derencsényi István*, a debreceni egyházmegye esperese). –

Köszöntések. Elnöki beszámoló (*dr. Szabó Dániel* elnök) – Ügyvezető elnöki beszámoló, (*dr. Ritoók Pál* ügyvezető elnök) –

Zenei köszöntő. (*A karcagi Pacsirta népzenei együttes műsora*) – A Számvizsgáló Bizottság beszámolója. (*Bittó Zoltán*,

a Számvizsgáló Bizottság elnöke) – A Presbiteri Szövetség jövőképe és az irányelvek a 2007. évi munkaterv készítéséhez,

(*dr. Ritoók Pál*) – Beszámoló a PRESBITER szerkesztő bizottságának 2006. évi munkájáról

és a bizottság 2007. évi terveiről, (*dr. Békefy Lajos* felelős szerkesztő) – Alapszabály-módosítás, (*dr. Ritoók Pál*) –

Szavazás az alapszabály-módosításról – A jelölő bizottság jelentése és a választás elrendelése. –

Ebédszünet, szavazatszámolás. – A választási bizottság jelentése. – Az új tisztikar bemutatkozása. –

Hozzászólások – Határozathozatal. – Elnöki zárszó. Imádság, Himnusz.

A közgyűlés befejezését 16 órára tervezzük.

28. Dunamelléki Egyházkerületi Presbiteri Konferencia

amelyre a Magyar Református Presbiteri Szövetség szeretettel meghívja
a Dunamelléki Református Egyházkerület minden presbiterét és az érdeklődőket

2007. március 31-én Dunaújvárosba,

melyet a 100 éves református egyházközségben tart.

(Dunaújváros, Szent István tér 7.)

A konferencia programja 10 órakor kezdődik.

Megnyitó áhítat. *Dr. Bogárdi Szabó István*, az egyházkerület püspöke

A konferencia megnyitása, köszöntések.

Az ima pszichológiája. Előadás. – *Prof. dr. Bagdy Emőke*, a KGRE egyetemi tanára.

Közös éneklés

Közösség, közösségépítés. Előadás. – *Prof. dr. Nagy István*, a KGRE egyetemi tanára.

A 100 éves dunaújvárosi egyházközség bemutatkozása. – *Böttger Antal* lelkipásztor

Ebédszünet.

Csoportos beszélgetések.

Istentisztelet úrvacsora-osztással. – *Agyagási István* sárbogárdi lelkipásztor, esperes.

(A konferencia 16 óra körül ér véget. A templom Budapestről és máshonnan is elsősorban autóbusszal érhető el,
mivel a vasútállomás a templomtól messze van. Budapestről, a Népligettől reggel 8.20-kor indul a busz.)